

Z E M P L É N .

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

ELŐFIZETÉS ÁR

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr

Bérmintelen levelek
csak ismert keszektől fo-
gadhatnak el.

Közlöny nem adnak
vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyitáshoz minden gar-
mondor díja 30 kr.

HÍRDETÉSI DÍJ

hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes sor után
1 kr.
Asonfelül bétely 30 kr.

Kiemelt díjazású a kör-
szettel ellátott hirdetések
nyekért termékek szerint
minden 10 centiméter
után 3 kr számítottak.

Állandó hirdetéseknek
kedvezmény nyújtatik.

Hirdetéseket a „Zemplén”
nyomdába küldendők.

Csáky Albin gf. javaslata.

A kiseddóvás ügye egyre nagyobb felkarolásban részesül hazánkban s az irányadó körökben, ahol eddig csak kevés érzéket tanusítottak a nemzeti kultúr igényeknek e nagy fontosságú érdekköre-, amagyar kiseddóvás ügye iránt.

Ma már a magyar társadalomnak megszólván minden rétege át van hatva attól az igazságtól, hogy nemzeti kisedd-nevelés nélkül nincsen szilárd nemzeti élet, enélkül pedig szilárd nemzeti állam sem képzelhető.

Akik Magyarországból egységes nemzeti államot akarnak alkotni, azoknak első sorban s a legszélesebb körben egységes nemzeti alapra kell fektetniük a gyermeknevelést. Az országos kormány felelősségének érzetében komolyan hozzáfogott e feladatának megoldásához: a kiseddóvás ügyének törvény által leendő rendezéséhez és biztosításához.

Csáky Albin gf. kultusz-miniszter, most, hogy az állami költségvetés keretében a kultusz-budgetet tárgyalták a képviselőházban, a legközelebbi jövőre kitűzött feladatokat is részletesen ösmertető beszédet mondott, melyet a t. Háznak minden egyes pártja megnyugvással hallgatott; mert a miniszter fejtegetéseiben kétségtelen tanujelét adta egészséges érzékének mindama kérdések iránt, melyek a szóbanlévő főfontosságú téren sürgős megoldásra várnak.

Mindjárt, beszédének első részében, rámutatott a kiseddóvás ügyére, melyet lehetőleg még ez ülésszak alatt szentesítendő törvényvel készül rendezni. Melegen érdeklődik e közkormányzati kérdés iránt a belügyminiszter is, ami nyilván azt jelenti, hogy a szóbanlévő főfontosságú kérdés a nemzeti és kulturális érdekek mel-

lett nem hagyja érintetlenül a közegészségi érdekeket sem.

Ma már ösmerjük a kultusz-kormány javaslatát.

Holnap fog megnyílni a szaktanácskozás Budapesten Csáky gf. miniszter elnöklete alatt s birálat alá veszi a kiseddóvók és menedékházak létesítése, fentartása és igazgatása ügyében készült törvényjavaslatot, melynek IV. fejezete ekként rendelkezik:

„Minden törvényhatósági joggal felruházott város, tekintet nélkül egyenes államadójának mennyiségére, és minden község, melynek ugy maga a község, mint lakosai által fizetett egyenes állami adója együttesen évenként 20,000 ftot meghalad, tartozik saját erejéből kiseddóvót állítani. — Az évi 10,000—20,000 ft. egyenes állami adót fizető községek, melyekben legalább 50 gyermek van, kik állandó gondozásban nem részesülnek, állandó gyermek-menedékházak felállítására kötelezettek, a 10,000 ftnál csekélyebb évi egyenes állami adóval terhelt községek pedig, melyekben legalább 15 állandó gondozásban nem részesülő gyermek van, ideiglenes (nyári) menedékházak állítására kötelezettek. Egyéb vagyon és jövedelem hiányában a község a gyermek menedékház felállítására és fentartására céljából az egyenes állami adók 3 százalékát meg nem haladó pótdadót vehet ki. Az állam, ahol szükségét látja, állíthat kiseddóvót és igénybe veheti a 3 százalékos pótdadót.”

Jól jártak azok a községek, melyeknek értelmes vezetői jökor belátván a kiseddóvásnak köztársadalmi és nemzeti fontosságát, annakidejében részint a köztörvényhatóságok áldozatkészségét (mely a javaslat törvénynyé válása esetén a dolog természetéből folyólag megszünik) részint a társadalom jótékonyágát (mely a törvényjavaslatban kiemelt 3%-os óvóiskolai adó behozatalával spontán jellegét elveszti) igénybe vették s már is virágzásnak indult kiseddóvókat létesítettek. Nemcsak az erkölcsi kész haszonnak örvendhetnek már ma, de a további anyagi megerősítés félelmétől is nyugodtak lehetnek. Viszont azok

a községek, melyek annak idején rosz tanácsadókra hallgatva, (mert ilyenek is akadtak), oktalan észszel, berzenkedő agyafurtsággal ellökték maguktól a társadalom és köztörvényhatóság által nekik odakínált anyagi segédelmet: mert ezután nem kapnak, ha kérnek is pusztán köszönöm szépen-ért, kényszerítetnek majd az állam gyámkodását igénybevenni.

Bizonyosok vagyunk afelől, hogy a magyar nemzet, mint tette eddig a magyar társadalom is, szívesen áldoz a törvényjavaslatban körvonalozott nemzeti és kulturális célra; hisszük, hogy a minisztert osztatlan örömmel fogják támogatni az egységes nemzeti állam konszolidálását célzó törekvésében.

Kató.

Vármegyei ügyek.

Választások megsemmisítése. Az adófelső-lamlási bizottság tagjainak és a lovatási bizottsági elnököknek a m. é. dec. 20-iki közgyűlésen közfelkiáltással történt megválasztását, felebbezés következtén, a belügyminiszter megsemmisítette.

Vásártartási jog adományozása. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Butka községben évenként kétszer országos- és hetenként, szerdán, hetivásárok tartassanak.

A vármegyénkben lévő hadászati fontosságú utak főtartására e folyó évben 25,000 ft állami segélyt helyezett kilátásba a keresk. miniszter.

Körjegyzőhelyettesítés. Gallovics Sándor bekeesi közs. jegyző leköszönvén, ez állomásra ideiglenesen Román János okl. jegyző helyettesítettet.

Körjegyzőválasztás. Tisza-lúci körjegyzővé ez évi január hó 29-én Palombay Gábor választott meg.

TÁRCA.

Sárospatak, 1890. február 2.

Cserneki és tárkeői

Dessewffy Sándor

az új csanádi püspök.

Egy emlék: kedvessége — egy érzés: melegsége, egy gondolat: felemelő hatása sugárik reánk e névből, melynek olvasása egész lényünket ünnepi izgalommal tölti el; úgy szeretünk mi Patakon Dessewffy Sándort városunknak egyetlen diszpolgárát!...

Könnnyű tehát azon felhívásnak eleget tennem, hogy róla írjak, mert a kit szeretünk, arról sokat és szívesen beszélünk és írunk.

Röviden életrajzát is érintem. Sarja a kiterjedt cserneki és tárkeői Dessewffy családnak, melynek egy őse „Dessev,” már az Árpád királyok alatt a szlavoniai „Csernek” várnak volt tulajdonosa, s melynek egy ága 1775-ben grófi rangra emeltetett. E család a mult századoktól az újabb korig nagy fiakat adott a nemzetnek, kik közt főispánok, tábornokok, zászlós urak, nagy tudományú férfiakkal találkozunk. Nagy vagyonát a Dessewffy Sándor ága is azért vesztette el, mert a török hódoltság területet visszaszerzése után ottani birtokaihoz a „neo acquistica commissio” előtt jogukat nem igazolták.

Átyja: Antal, a 30-as években Temesvár megyének kedvelt alispánja, s 33—34-iki országgyűlésen követte; anyja: nemes Koppauer Zsuzsánna

Temesvár város polgármesterének és országgyűlési követének nagyműveltségű leánya volt, ki nem rég halt meg fia mellett Kassán.

Dessewffy Sándor született 1834 június 3-án szüleinek pozsonyi utjában, hova ekkor az országgyűlésre utaztak fel. A magyar szabadságharc alig serdülő korában találta; nem követhette két fivérért a harctérre, kik csatában vértettek el. Gimnáziumi tanuló Kassán és Kis-Szebenben volt. — Aztán mint papnövendék az egri egyházmegyébe lépett. A teológiát a budapesti egyetemen végezte. 1857. aug. 9-én Füzes-Abonyban szenteltetett áldozópappá, ott káplánkodott is két évig. — 1859-ben az egri érseki gimnáziumban a bölcsészet és latin nyelv tanári székére szolgáltattott. — 1860-ban a budapesti központi papnövendéket tanulmányi felügyelőjévé nevezetett ki. — 1864-ben ugyanezen intézetben a lelkipásztorkodás helyettes tanára lett. — 1866-ban az egri jogakadémiaira a jogtörténet és statisztika tanárául hivattott s egyszersmind az akadémia hitszónoka volt. — 1867-ben ugyanitt politikát és pénzügyi törvényt adott elő.

1868. jul. 3-án Perger János — előbb egri kanonok — akkor kinevezett kassai püspök mint püspöki titkárárt a kassai egyházmegyébe vette át hol nem sokára szentszéki ülnök is lett. — 1873-ban özv. herceg Bretzenheim Ferdinándnak kijelölésére a sárospataki plébániát nyerte el, mely állásában 1875-ben kerületi alesperessé, 1882-ben vértesskereszturi címzetes apáttá nevezetett ki.

1884-ben a kassai székesegyház mesterkanonokságára emeltetett, de a kinevezés után Patakon még 1885. év május haváig maradt. Eltá-

vozasára előtt 1885. év április 24-én a város képviselőtestülete Sárospatak diszpolgárának választotta meg. 1886-ban Kassán székesegyházi főesperes kanonokká lépett elő. Tagja, igazgatója, elnöke lett több tanügyi hatóság, tanintézet és közművelődési egyesületnek.

1890. január 4-én csanádi püspökké nevezetett ki.

Ez életrajzi adatok száraz felsorolása után szölok különösen pataki életéről; férfi korából, eddig, közöttünk ugyis legtöbbet, 12 évet, töltött el.

Mint papot mély és vallásos érzés hatotta át, jóságos tkintetéből, egész lényéből a vallás vigasza áramlott ki. Hiveinek szöszéken kívül is fáradhatatlan gondozó atyja volt. Hozzá intézett búcsú szavaimat ismételve: „Erkölcsei itélete szigorú addig, míg a tántorgót kellett visszatartani, de azt, a ki ellankadt, ő mindég sietett felemelni. Pap volt a legigazabb értelemben; egyháza hü papja. De nem olyan pap, a ki azon merev dogmákat hangoztatja, melyek a felekezeteket elkülönítik és ellentétbe hozzák egymással; de olyan pap, a ki azon közös erkölcsi elveket törekszik érvényesíteni, melyek a fajok, nemzetek, vallások szerint szétszakgatott emberiséget egyesítik.”

Szívén leginkább a nevelés ügye feküdt. Az iskolákban szívesen elidőzött. Midőn a hatósága alatti tanítók vagy apácánövérék betegek voltak, helyettük ő tanított. A felsőbb leány-osztályokban egyes tárgyakat maga adott elő, p. alkotmánytant, műtörténelmet. Ez utóbbinál európai úti tapasztalatait elbeszélte s a műemlékei rajzait bemutatta. A bolond gombák természetrajzi oktatását is magának tartotta fenn, mert súlyt fektetett rá,

A Zempléni vármegyei kereskedelmi, ipar, termény- és hitelbank-nak f. évi február 10-iki közgyűlése előterjesztendő igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn szerencsénk van a lefolyt üzletéről jelentésünket előterjeszteni, megelégedéssel konstatáljuk, hogy intézetünk üzletmenete az előző évi-hez képest haladást mutat fel.

Az elmúlt évek különösen első felében uralgott üzleti kedvetlenség és nagy pénzűzés a kamatlábnak jelentékeny súlyosodását idézte elő, de annak dacára az évi tiszta nyereségben emelkedés és az üzlet minden ágában fejlődés éretett el, mely eredmény azon alapos feltevéseire jogosít, hogy békés munka mellett intézetünk működése a jövőben is fokozatos fejlődést fog nyerni.

A felügyelő-bizottság jelenléte kapcsán előterjesztett zárszámadásunk mellett üzletünk forgalmáról a következő számszerű adatok nyujtanak áttekintést, u. m.:

A takarékbetétek állománya:

1888. év végével volt	409107 ft 66 kr.
az év folyamán betéttett és tőkésített	305197 » 57 »
összesen	714305 » 23 »
felmaradt 1889. évi decz. 31-én a visszafizetett	301878 » 77 »
levonása után	412426 » 46 »

A váltószámítási üzlet:

1888. év végével a váltótárca állása volt	492233 ft 46 kr.
leszámított a m. év folyamán	1926730 » 56 »
összesen	2418964 » 02 »
a felek által kifizetett	1841559 » 83 »
maradt 1889. decz. 31-én az összes állomány	577404 » 19 »
és pedig:	
tárcánkban a beperelt jó váltókkal együtt	492543 ft 79 kr.
viszleszámított váltókban	84860 » 40 »
összesen	577404 » 19 »

Viszleszámítás utján:

tartoztunk 1888. év végével	37250 ft — kr.
1889. évben viszleszámítottunk	233820 » 40 »
összesen	84860 » 40 »
visszaváltottunk ugyanez évben maradt viszleszámítási terhünk	84860 » 40 »
összesen	271080 » 40 »

Az előlegzési üzlet:

egyenlege volt az 1888. év végével	7529 ft 10 kr.
a lefolyt évben kölcsön adatott	2100 » — »
összesen	9629 » 10 »
kiváltott és törlesztés utján befizetett	1809 » — »
maradt az év berekesztésével	7820 » 10 »

Az ingatlanokral kölcsönüzlet:

egyenlege az 1888. év végén volt	28775 ft 05 kr.
új kölcsön adatott	4010 » — »
összesen	32785 » 05 »
erre visszafizetett	3887 » 71 »
maradt 1889. év végével	28897 » 34 »
a szerződésileg eladott ingatlanok vételár hátralékának hozzáadásával	751 » 64 »
összesen	29648 » 98 »

hogy a leánykák, majd mint gazdasszonyok, ilyet meg ne főzzenek. Aztán iskolai ünnepekre maga szerzett a gyermek kedély — és fogalom körének megfelelő szindarabokat; a szerepeket kiosztotta, a hangszlyra gondot fordítva, betanította. Előadók betétnél felzúduló egy-egy összhangzatos dal vagy valamely kiseddős legényke pattogott el egy-egy hősies költeményt S kinek volt nagyobb öröme mint Dessewffynek, midőn látta, hogy szülék, közönség és növendékek ez iskolai ünnepeken kedvesen elsórákoztak.

Mély tisztelettel, ragaszkodással is voltak a leány növendékek önkéntes, kedves tanáruk iránt; ugyanily hálaival, kegyelettel, emlékeznek róla mint asszonyok és anyák.

A felsőbb leányiskola iránti buzgalma azon áldozatban érte el tetőpontját, midőn ennek *szűk épületét* egy díszes szarnynyal kibővíttette s e célra a nyert csekély segélyen kívül a *sajátjából 6000 forintot adott.* Ez épület beosztását ő maga tervezte, az építésnél mindég ott volt.

Ily összeget könnyű kiadni akinek van; de neki nem volt meg egészen, a hiányt kölcsönrel kellett fedeznie. 12 évi jövedelmét ugyanis az ő *jótekegy keze* elosztotta úgy, hogy »a bal sosem tudta mit művel a jobb.« Ha egy szegény magát előtte elsírta, ő megajándékozta, ha megszorult ember kölcsönt kért tőle, ő adott irás nélkül. Megtörtént, hogy midőn egy adósa a kért pénzt megvitte, megütöközött; nem akarta elfogadni, mert — mint elmondá — sosem kapott még vissza kölcsönt.

Ha magános ember saját ügyében *pártfogását* kérte, osztály és felekezet különbség nélkül kitarással támogatta, tekintélyét összeköttetését érde-

Értékpapírok, szelvények, ércpénzek stb.
adás vételében a forgalom 22691 ft 63 kr-ra rugott.
Összes üzleti forgalmunk:
a nyersmérleg szerint pénztárilag 4810736 ft 13 kr.
előjegyzeti napló szerint . . . 2687908 » 86 »
összesen . . . 7498644 » 99 »

Áttérve intézetünk múlt évi tiszta jövedelmére, mely az általunk előterjesztett, a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helyesnek talált mérleg és üzlet-eredmény számla szerint 13201 ft 90 kr-ra rugott, van szerencsénk annak felosztására nézve a következőket indítványozni és pedig:

hogy ezen 13201 ft 90 kr. nyeresémből:

a közönséges tartalékalapra 5%	annak 26344 ft 59 kr. emelése	660 ft 10 kr.
a nyugdíjalapra 5474 ft 30 kr-ra és pedig annak 5% gyümölcsözése fejében	248,10	
2% - tőli a 13201 ft 90 kr. után	264,04	512 » 14 »
az igazgatóságának alapszabályszerű 10% jutalékára		1320 » 13 »
a vezénylő igazgató 1% jutalékára		132 » — »
a felügyelő-bizottság szokásos díjazására		150 » — »
osztalék gyanánt részvényenkint 10 ft-ával		8000 » — »
összesen		10774 » 37 »

az ezután fennmaradó 2427 ft 53 krból pedig:

Jótekegyezésekre u. m.:

a helybeli női házi ipart terjesztő egyesületnek	20 ft
a helybeli árvasegélyező és jótekegyezési egyesületnek	20 ft
a helybeli szegény izr. iskolás gyermekek ruházató egyesületnek	20 ft
a helybeli nőegyesületnek	20 ft
a helybeli tűzoltó egyesületnek	20 ft
a magyar nyelvet és népnevelést Zempléni vármegyében terjesztő egyesületnek	20 ft 120 ft — kr.

Jutalom díjakra a tisztviselőknél és szolgálóknál

az igazgatóság elnökének tiszteletdíj gyanánt 25 db arany fejében	136 » — »
az igazgatóság két tagjának a múlt évben teljesített helyettesítések és kifejtett ügybuzgalom elismeréséül 45 db. arany fejében	244 » 80 »
és végre a fedezeti alap 5000 ftra való emelésére	1103 » 03 »
fordították a fennmaradó	403 » 70 »
összesen	13201 ft 90 kr.

pedig új számlára átvitessék.

Bejelentjük egyszersmind, hogy a s.-a.-ujhelyi 6 osztályú gimnáziumnak 8 osztályra kiegészítése tárgyában megindult mozgalom folytán — tekintettel arra, hogy a városra nézve egy kulturális mint anyagi tekintetben fontos ügynek előmozdítása forog kérdésben — az intézet részéről annak előmozdítása és megvalósíthatása érdekében szükséges kiadásokhoz 450 fttal járultunk

küiben felhasználta. S nem volt jobb napja, mint a melyen pártfogoltja ügyének sikeréről vitt hirt.

Városi és községi bizottságok tevékeny rész vett; minden közügyet lelkesen felkarolt, ezek érdekében tett, fáradt, áldozott.

Közérdekelt folytatott küzdelmében szelid jószágból kikelt; az igazság érzete, meggyőződés heve arcára ült s ilyenkor mutatta meg, hogy *jellemvonása: az erély; hogy akarata: szilárd, kitartó;* s hogy az érintkezésben tud *férfiasan támadni* és győngédtelen is lenni.

Ily eset volt, midőn városi küldöttséggel a Patakra kért járásbírósg ügyében minisztereknél és más hatalmasoknál Budapestben jártunk; tervünk volt, hogy kerületünk *képviselőjénél* is tisztelkedünk, pártfogását kérjük, de arra nem kérjük, hogy — mint ez hasonló esetekben szokás — küldöttségünkkel jöjjen, ezt vezesse; mert tudtuk, hogy a képviselő ur választáskor több helyre ígért járásbírósgot; Patak iránt pedig — bár ezer és egy ok szól ezen igénye mellett — nincsen hangolva, mert innen kevés szavazója került ki.

Az audienciák ki voltak tűzve. Egy délelőtti óránk volt beosztás nélkül. Menjünk képviselőnkhez! Ha nem hívjuk, velünk ugy sem jöhet. Elmentünk. Nem találtuk. Nagyön sajnáljuk; le van róva a vizit. Egy kihallgatás végetével aztán az igazságügyminiszteri audienciát vártuk a *Vadászkürtben*. Mint felhőtlen égből a villám, ott terem *képviselőnk*. Ajánlja, hogy *velünk jöj, vezet. szónokunk lesz.* „Ó, az ellenfél nekünk!! szónokunk!!!“ Rémülten nézünk össze. Hogy szabaduljunk meg tőle?! Elmondjuk, hogy szónokunknak Dessewffy Sándor apátkanonok öngyűségát kértük fel. »Jó Sándor, hát szólj, de azért én veletek megyek!«

hozza olyképen, hogy ezen általánosan ohajtott kiegészítésnek miniszteri engedélyezéséből számított 3 év alatt a fenti összeg évenkénti 150 fto részletekben lesz kifizetendő; három évek sikertelen leteltével azonban az aláírással vállalt ezen kötelezettség megszűnnék. Kérjük ebbeli eljárásunkat jóváhagyólag tudomásul venni és felhatalmazást adni arra nézve, hogy ezen befizetések annak idején az évi jövedelmek terhére teljesíthetők legyenek.

Végül jelentjük, hogy az igazgatóságból ez évben sorrend szerint egyedül Bydekúthy Sándor ur lép ki, s ennél fogva csak egy igazgatósági tagnak helye lesz választás utján betöltendő.

Ezek után méltóztassék jelentésünket tudomásul venni, indítványainkat elfogadni és a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után a zárszámadásokat jóváhagyni, részünkre a lefolyt évre a felmentvényt megadni és végül az osztalék kiszolgáltatása iránt határozni.

S.-a.-Ujhely, 1890. január hó 23-án.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy a reánk ruházott feladatunkban törvény és szabályszerűen eljárva, ugy működésünk közben mint a pénztárak és könyvezés időszakonkénti vizsgálatainál mindenkor mindenben a kellő rendet és pontosságot tapasztaltuk.

Az 1889-ik évi zárszámadást megvizsgálván, a leltározást eszközölvén a mérleget a kereskedelmi-törvény 199. §-ának értelmében helyesen felállítottunk találtuk.

A társulat igazgatóságának 1890. évi január 23-án kelt üzleti jelentéséről és az abban foglalt nyereség felosztási tervéről tudomást vettünk és ezek alapján az 1889. évi zárszámadások jóváhagyását, a felosztásra vonatkozó általunk is helyesnek talált tervet elfogadását és az igazgatóságának az ez évre vonatkozó szokásos felmentvény megadását hoztuk javaslatba, tisztelettel kérvén a tisztelt közgyűlést, hogy a felmentvényt részünkre is megadni sziveskedjék.

S.-a.-Ujhely, 1890. évi február hó 7-én.

Rleder Engelbert, **Dr. Rosenthál Sándor,**
Kelner Ede,
felügyelő-bizottsági tagok.

Hirek a nagyvilágból.

Szerbiában a hadsereget *Manliher*-rendszerű puskákkal és új ágyúkkal akarják ellátni; a hadügyminiszter e célra már kért is tíz millió póthitelt.

Bulgáriában összeküvésnek jutott nyomába a kormány. Az összeküvők *Ferdinánd* fejedelem és *Sztambulov* kormányelnök élete ellen szövetkeztek s nagyrészt az előkelő katonai körökhöz tartoznak.

Hirek az országból.

Telepítés. A kormány a temesmegyei kincstári birtokokon, melyeket német, szerb és román nép által lakott városok és falvak vesznek körül, magyar falvakat akar telepíteni és a létesítendő első faluhoz a tiszta magyarajku Csongrádmegyéből óhajta a szükséges elemet megnyerni.

Az óra közelít, tanácstalanul szállunk be a fiakerbe. *Dessewffy kiköti, hogy ő képviselőnkkel megy.* Ugy történt. Hajts! Megállunk a beteg miniszter magánlakása előtt. Képviselőnk kiszáll. Menti magát, hogy »velünk még sem jöhet, déiben találkozzunk« és sietve eltávozik. *„Ez a Dessewffy művel! Hálásan nézünk rá én meleg csudálkozásomnak adok kifejezést: „Hát Nagyságod még ilyen éles is tud lenni, hogy lerázza nyakunkról tapintatlan képviselőnket? „Barátom« — felelte Dessewffy — „maga csalódik, ha azt hiszi, hogy én mindég csak kellemes dolgokat tudok mondani! S igaza volt.*

A *társadalmi életben* derült kedélye, művelt modora. szellemes társalgása — megnyert mindenkit. S a mint egrri fiatal tanár korában a vidék urainak fogata számtalanszor várta a liceum kijáratánál hogy körükbe repítse s egy kedves órát társaságában tölthessenek: ép oly kedves és nélkülözhetetlen vendége volt a magas állású személyek, főiri családok által látogatott pataki hercegi udvarnak; s ép oly szívesen várta, melegen fogadta házában Patak közeposztályú intelligenciája is.

Ő maga is többször nagy társaságot hívott össze. Mint *szive, lelke,* ugy vendégszerető háza is: *nyitva* állott minden jó embere előtt.

A *vendégszeretnek*—és papi állásának áldozatul hozott *politikai semlegességnek* oly jelét is adta, hogy a Hegedűs László képviselő temetése után—házána *kegyik szobájába* szálltak meg *Mocsáry Lajos, Német Albert,* itt gyűltek még össze *Hermann Ottó, Bódogh Albert* s a függetlenségi pártnak néhány tagja a kerületből; másik szobájában pedig a szabadelvű párt vezéregyéniségei a felett konferenciáztak, hogy mikép hódítsák el a kerületet. Ő maga szabadelvűpárti volt. *Párthivei Hege-*

Folytatás a mellékletben

A zempléni vármegyei kereskedelmi, ipar, termény- és hitelbank-nak f. évi február 10-iki közgyűlése elé terjesztendő igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések.

Tisztelt közgyűlés!

Midőn szerencsénk van a lefolyt üzletéről jelentésünket előterjeszteni, megelégedéssel konstatáljuk, hogy intézetünk üzletmenete az előző évi-hez képest haladást mutat fel.

Az elmúlt évnek különösen első felében uralgott üzleti kedvetlenség és nagy pénzhiány a kamatlábnak jelentékeny súlyosodását idézte elő, de annak dacára az évi tiszta nyereségben emelkedés és az üzlet minden ágában fejlődés éretett el, mely eredmény azon alapos feltevésre jogosít, hogy békés munka mellett intézetünk működése a jövőben is fokozatos fejlődést fog nyerni.

A felügyelő-bizottság jelenlése kapcsán előterjesztett zárszámadásunk mellett üzletünk forgalmáról a következő számszerű adatok nyujtanak áttekintést, u. m.:

A takarékbetétek állománya:

1888. év végével volt	409107 ft 66 kr.
az év folyamán betéttett és tökéltetett	305197 » 57 »
összesen	714305 » 23 »
felmaradt 1889. évi decz. 31-én a visszafizetett	301878 » 77 »
levonása után	412426 » 46 »

A váltószámítolási üzlet:

1888. év végével a váltótárca állása volt	492233 ft 46 kr.
leszámított a m. év folyamán	1926730 » 56 »
összesen	2418964 » 02 »
a felek által kifizetett	1841559 » 83 »
maradt 1889. decz. 31-én az összes állomány	577404 » 19 »
és pedig:	
tárcánkban a beperelt jó váltókkal együtt	492543 ft 79 kr.
viszleszámított váltókban	84860 » 40 »
összesen	577404 » 19 »

Viszleszámítás útján:

tartoztunk 1888. év végével	37250 ft — kr.
1889. évben viszleszámítottunk	233820 » 40 »
összesen	84860 » 40 »
visszaváltottunk ugyanez évben maradt viszleszámítási terhünk	84860 » 40 »
összesen	271080 » 40 »

Az előlegzési üzlet:

egyenlege volt az 1888. év végével	7529 ft 10 kr.
a lefolyt évben kölcsön adatott	2100 » — »
összesen	9629 » 10 »
kiváltott és törlesztés útján befizetett	1809 » — »
maradt az év berekesztésével	7820 » 10 »

Az ingatlanok kölcsönüzlet:

egyenlege az 1888. év végén volt	28775 ft 05 kr.
új kölcsön adatott	4010 » — »
összesen	32785 » 05 »
erre visszafizetett	3887 » 71 »
maradt 1889. év végével	28897 » 34 »
a szerződésileg eladott ingatlanok vételár hátralékának hozzáadásával	751 » 64 »
összesen	29648 » 98 »

hogy a leánykák, majd mint gazdasszonyok, ilyet meg ne főzzenek. Aztán iskolai ünnepségekre maga szerzett a gyermek kedély — és fogalom körének megfelelő szindarabokat; a szerepeket kiosztotta, a *hangsúlyra* gondot fordítva, betanította. Előadók betétnél felzúduló egy-egy összhangzatos dal vagy valamely kisedős legényke pattogott el egy-egy hősies költeményt. S kinek volt nagyobb öröme mint Dessewffynek, midőn látta, hogy szülék, közönség és növendékek ez iskolai ünnepségeken kedvesen elszórakoztak.

Mély tisztelettel, ragaszkodással is voltak a leánynövendékek önkéntes, kedves tanárunk iránt; ugyanily hálával, kegyelettel, emlékeznek róla mint asszonyok és anyák.

A felsőbb leányiskola iránti buzgalma azon áldozatban érte el tetőpontját, midőn ennek *szűk épületét* egy díszes szárnyal kibővítette s e célra a nyert csekély segélyen kívül a *sajátjából 6000 forintot* adott. Ez épület beosztását ő maga tervezte, az építésnél mindig ott volt.

Ily összeget könnyű kiadni akinek van; de neki nem volt meg egészen, a hiányt kölcsönrel kellett fedeznie. 12 évi jövedelmét ugyanis az ő *jótekegy keze* elosztotta úgy, hogy a bal sosem tudta mit művel a jobb. Ha egy szegény magát előtte elszírta, ő megajándékozta, ha megszorult ember kölcsönt kért tőle, ő adott írás nélkül. Megtörtént, hogy midőn egy adósa a kért pénzt megvitte, megütközött; nem akarta elfogadni, mert — mint elmondá — sosem kapott még vissza kölcsönt.

Ha magános ember saját ügyében *pártfogást* kérte, osztály és felekezet különbség nélkül kitarással támogatta, tekintélyét összeköttetését érde-

Értékpapírok, szelvények, érozpénzek stb.

adás vételében a forgalom 22691 ft 63 kr-ra rugott.	
Összes üzleti forgalmunk:	
a nyersmérleg szerint pénztárilag 4810736 ft 13 kr.	
előjegyzeti napló szerint	2687908 » 86 »
összesen	7498644 » 99 »

Áttérve intézetünk múlt évi tiszta jövedelmére, mely az általunk előterjesztett, a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helyesnek talált mérleg és üzlet-eredmény számla szerint 13201 ft 90 kr-ra rugott, van szerencsénk annak felosztására nézve a következőket indítványozni és pedig:

hogy ezen 13201 ft 90 kr. nyeresémből:

a közönséges tartalékalapra 5% annak 26344 ft 59 kr. emelése	660 ft 10 kr.
a nyugdíjalapra 5474 ft 30 kr-ra és pedig annak 5% gyümölcsözése fejében	248,10
2% -tól a 13201 ft 90 kr. után 264,04 512 » 14 »	
az igazgatóságnak alapszabályszerű 10% jutalékára	1320 » 13 »
a vezénylő igazgató 1% jutalékára	132 » — »
a felügyelő-bizottság szokásos díjazására	150 » — »
osztalék gyanánt részvényenkint 10 ft-ával	8000 » — »
összesen	10774 » 37 »

az ezután fennmaradó 2427 ft 53 krból pedig:

Jótekegyezelokra u. m.:

a helybeli női házi ipart terjesztő egyesületnek	20 ft
a helybeli árvasegélyező és jótekegyezési egyesületnek	20 ft
a helybeli szegény izr. iskolás gyermekeket ruházató egyesületnek	20 ft
a helybeli nőegyesületnek	20 ft
a helybeli túzóltó egyesületnek	20 ft
a magyar nyelvet és népnevelést Zempléni vármegyében terjesztő egyesületnek	20 ft 120 ft — kr.

Jutalom díjakra a tisztviselőknek és szolgáknak

420 » — »

az igazgatóság elnökének tiszteletdíj gyanánt 25 db arany fejében

136 » — »

az igazgatóság két tagjának a múlt évben teljesített helyettesítések és kifejtett ügybuzgalom elismerésül 45 db. arany fejében

244 » 80 »

és végre a fedezeti alap 5000 ftra való emelésére

1103 » 03 »

fordították a fennmaradó

403 » 70 »

összesen

13201 ft 90 kr.

pedig új számlára átvitessék.

Bejelentjük egyszersmind, hogy a s.-a.-ujhelyi 6 osztályu gimnáziumnak 8 osztályura kiegészítése tárgyában megindult mozgalom folytán — tekintettel arra, hogy a városra nézve ugy kulturális mint anyagi tekintetben fontos ügynek előmozdítása forog kérdésben — az intézet részéről annak előmozdítása és megvalósíthatása érdekében szükséges kiadásokhoz 450 ftal járultunk

kükkben felhasználta. S nem volt jobb napja, mint a melyen pártfogoltja ügyének sikeréről vett hirt.

Városi és közeletünkben tevékeny részt vett; minden közügyet lelkesen felkarolt, ezek érdekében tett, fáradt, áldozott.

Közérdekért folytatott küzdelmében szelid jóságából kikelt; az igazság érzete, meggyőződés heve arcára ült s ilyenkor mutatta meg, hogy *jellemvonása*: az *erély*; hogy *akarata*: *szilárd, kitartó*; s hogy az érintkezésben tud *férfiasan támadni* és gyöngédtelen is lenni.

Ily eset volt, midőn városi küldöttséggel a Patakra kért járásbírósg ügyében minisztereknél és más hatalmasoknál Budapesten jártunk; tervünk volt, hogy kerületünk *képviselőjénél* is tisztelkedünk, pártfogását kérjük, de arra nem kérjük, hogy — mint ez hasonló esetekben szokás — küldöttségünkkel jöjjön, ezt vezesse; mert tudtuk, hogy a képviselő ur választáskor több helyre ígért járásbírósgot; Patak iránt pedig — bár ezer és egy ok szól ezen igénye mellett — nincsen hangolva, mert innen kevés szavazója került ki.

Az audienciák ki voltak tűzve. Egy délelőtti óránk volt beosztás nélkül. Menjünk képviselőnkhez! Ha nem hívjuk, velünk ugy sem jöhet. Ementünk. Nem találtuk. Nagyon sajnáljuk; le van róva a vizit. Egy kihallgatás végeztével aztán az igazságügyminiszteri audienciát vártuk a *Vadászkürtben*. Mint felhőtlen égből a villám, ott terem *képviselőnk*. Ajánlja, hogy *velünk jön, veset. szónokunk lesz.* „Ó, az ellenfél nekünk!! szónokunk!!!” Rémulten nézünk össze. Hogy szabaduljunk meg tőle? Elmondjuk, hogy szónokunknak Dessewffy Sándor apátkanonok öngyűségát kértük fel. „Jó Sándor, hát szólj, de azért én veletek megyek!”

hozzá olyképen, hogy ezen általánosan ohajtott kiegészítésnek miniszteri engedélyezéséből számított 3 év alatt a fenti összeg évenkénti 150 fts részletekben lesz kifizetendő; három évnek sikertelen letelével azonban az aláírással vállalt ezen kötelezettség megszűnnék. Kérjük ebbeli eljárásunkat jóváhagyólag tudomásul venni és felhatalmazást adni arra nézve, hogy ezen befizetések annak idején az évi jövedelmek terhére teljesíthetők legyenek.

Végül jelentjük, hogy az igazgatóságból ez évben sorrend szerint egyedül Bydekúthy Sándor ur lép ki, s ennél fogva csak egy igazgatósági tagnak helye lesz választás útján betöltendő.

Ezek után méltóztassék jelentésünket tudomásul venni, indítványainkat elfogadni és a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után a zárszámadásokat jóváhagyni, részünkre a lefolyt évre a felmentvényt megadni és végül az osztalék kiszolgáltatása iránt határozni.

S.-a.-Ujhely, 1890. január hó 23-án.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Van szerencsénk tisztelettel jelenteni, hogy a reánk ruházott feladatunkban törvény és szabályszerűen eljárva, ugy működésünk közben mint a pénztárak és könyvezés időszakonkénti vizsgálatainál mindenkor mindenben a kellő rendet és pontosságot tapasztaltuk.

Az 1889-ik évi zárszámadást megvizsgálva, a leltározást eszközölvén a mérleget a kereskedelmi-törvény 199. §-ának értelmében helyesen felállítottunk találtuk.

A társulat igazgatóságának 1890. évi január 23-án kelt üzleti jelentéséről és az abban foglalt nyereség felosztási tervéről tudomást vettünk és ezek alapján az 1889. évi zárszámadások jóváhagyását, a felosztásra vonatkozó általunk is helyesnek talált tervet elfogadását és az igazgatóságunk az ez évre vonatkozó szokásos felmentvény megadását hozzuk javaslatba, tisztelettel kérvén a tisztelt közgyűlést, hogy a felmentvényt részünkre is megadni sziveskedjék.

S.-a.-Ujhely, 1890. évi február hó 7-én.

Rieder Engelbert, Dr. Rosenthál Sándor, Kelner Ede,
felügyelő-bizottsági tagok.

Hírek a nagyvilágból.

Szerbiában a hadsereget *Manthher*-rendszerű puskákkal és új ágyúkkal akarják ellátni; a hadügyminiszter e célra már kért is tíz millió póthitelt.

Bulgáriában összeküvésnek jutott nyomába a kormány. Az összeküvők *Ferdinánd* fejedelem és *Sztambulov* kormányelnök élete ellen szövetkeztek s nagyrészt az előkelő katonai körökhöz tartoznak.

Hírek az országból.

Telepítés. A kormány a temesmegyei kincstári birtokokon, melyeket német, szerb és román nép által lakott városok és falvak vesznek körül, magyar falvakat akar telepíteni és a létesítendő első faluhoz a tiszta magyarajku Csongrádmegyéből óhajtja a szükséges elemet megnyerni.

Az óra közelít, tanácstalanul szállunk be a fiakerbe. *Dessewffy kiköti, hogy ő képviselőnkkel megy.* Ugy történt. Hajts! Megállunk a beteg miniszter magánlakása előtt. Képviselőnk kiszáll. Menti magát, hogy *velünk még sem jöhet, délben találkozzunk* és sietve eltávozik. „Ez a Dessewffy műve! Hálásan nézünk rá én meleg csudálkozásomnak adok kifejezést: „Hát Nagyságod még ilyen éles is tud lenni, hogy lerázza nyakunkról tapintatlan képviselőnköt? „Barátom — felelte Dessewffy — „maga csalódik, ha azt hiszi, hogy én mindig csak kellemes dolgokat tudok mondani! S igaza volt.

A *társadalmi életben* derült kedélye, művelt modora, szellemes társalgása — megnyert mindenkit. S a mint egri fiatal tanár korában a vidék urainak fogata számtalanszor várta a liceum ki-járatánál hogy körükbe repítse s egy kedves órát társaságában tölthessenek: ép oly kedves és nélkülözhetetlen vendége volt a magas állású személyek, főúri családok által látogatott pataki hercegi udvarnak; s ép oly szívesen várta, melegen fogadta házájánál Patak közeposztályu intelligenciája is.

Ő maga is többször nagy társaságot hívott össze. Mint *szíve, lelke*, ugy vendégszerető háza is: *nyitva* állott minden jó embere előtt.

A *vendégszeretnek* — és papi állásának áldozatul hozott *politikai semlegességnek* oly jelét is adta, hogy a Hegedüs László képviselő temetése után — házána *kegyék szobájába* szálltak meg *Mocsáry Lajos, Német Albert*, itt gyűltek még össze *Hermann Ottó, Bódogh Albert* s a függetlenségi pártnak néhány tagja a kerületből; másik szobájában pedig a szabadelvű párt vezéregyéniségei a felett konferenciáztak, hogy mikép hódítsák el a kerületet. Ő maga szabadelvűpárti volt. Párthivei Hege-

A magyar fegyvergyárban megkezdtek a Manliher puskák gyártását. Az első szállítmányt, 1000 db. mintafegyvert, ápril hó folyamán fogja a gyár kiszolgáltatni. A magyar fegyvergyárban készült Manliherekkel tudvalevőleg a m. kir. honvédség fog felszereltetni.

A magyar ifjuság turini zárandokutja f. évi apr. hó 5-én, d. e. 9-kor Budapestről indul ki s 7-én reggel lesz az érkezés Turinban. Az utazás részleteire vonatkozó programért Pándy Istrán joghallgató főrendezőhöz (Budapest VIII Szentkirályi-utca 39 sz. földszint) kell fordulni. A hozzánk onnan beküldött felhívás a zárandokut célját így adja elő: „Láthatni Kossuth Lajost!! Leborulni előtte és tenni szent vallomást, hogy e drága, szép magyar hazát örömben és balszerencsében soha el nem hagyandjuk; hogy édes hazánk függetlensége és szabadsága az, mi után lelünk epedez, miért szívverünket is kiontanók! És áldását kérni szent tőrekvésünkre!!” Tekintve azt, hogy a külön vonattal utazók száma a 200-at meg nem haladhatja: kívánatos és mindeneknek érdekében áll, hogy minél több, legkésőbb pedig e hó végéig jelentkeztek.

Különlélek.

(A hölgyekhez!) A S.-a.-Ujhelyben tartandó márciusi jelmez-ünnepség rendezői lapunk utján kéri föl mindazokat a t. hölgyeket, kik az ünnepségben résztvenni szándékoznak, hogy fényképeiket lehetőleg e hó 14-ig sziveskedjenek a rendezőség valamelyik tagjához beküldeni, hogy az „Emléklap” a kellő időre pontosan kiadható legyen.

(Dessewffy Sándor) csanádi püspök a pápai muncius kezébe immár letette a kánoni hitvallást. Bécsben létekor vette Temesvár sz. kir. város polgármesterének üdvözlő sürgönyét, melyre adott válaszában megjegyzé, hogy mint a volt temesvári polgármester leányának fia, temesvári polgárnak vallja magát. A püspöki esküt öfélége előtt e napokban tette le. A püspöki felszentelés Kassán lesz, mely nagy és fényes szertartáshoz Csáska György szépségi és Bende Imre besztercebányai püspökök jönnek Kassára.

(Névmagyarosítások). A belügyminister Friedmann Ába, csemernyei illetőségű n.-kövesdi lakos vezetéknevének Fodor-ra és Sztach Sándor n.-azari illetőségű nyitrai lakos vezetéknevének Székely-re kért átváltoztatását megengedte.

(Érdemes főkalauz). A gimnázium kiépítési költségeinek előteremtésére hivatott küldöttségek, kiki a maga kerületében megkezdtek a házalás farszító munkáját Ujhelyben s bekopogtatnak szegényhez, gazdaghoz egyaránt, hogy egybegyűjtsék a szent célra szánt adományokat. Örömmel jelentik nekünk s jól esik köztudomásra hoznunk, hogy S.-a.-Ujhely közönségének minden körében jól fogadják a kéregetőket. Csak e napokban történt, hogy benyitottak Németh Pál vasuti főkalauznak szerény hajlékába is, aki kész örömmel fogadta látogatóit s 50 frtot ajánlott föl a nemes célra. Adja isten, hogy a derék főkalauznak szép példáját társai sorából is számo-

dus halála után fel is ajánlották neki a jelöltséget, meg is választják, ha fellép, de ő megmaradt papi hivatása körében. A választás izgalmaiba soh'sem vegyült; s a választók azon részét, kiket vezetett volna, hagyta szabad elhatározásukra.

Mint fiúról szölok még, aki agg édesanyját mély tisztelettel, forró szeretettel vette körül s a gyermeki gyöngédség minden jelével elhalmozta s aki viszont ugyanily szeretettel bálványozta fiát. A távozó az érkező Dessewffy édes anyja szobájába sietett először. S ha olykor megtörtént egy este, hogy Dessewffy társalgásba vagy olvasásba elmerülve édes anyjának a szokott órában jó éjszakát nem köszönt, földszinti szobájából aggódva fardat fel az emeletre s e szavakkal nyitott be fiához az agg anya: „Már nyugtalan voltam fiam, hogy valami bajod van, mert jó éjszakát még nekem nem köszöntél.”

A papnak, a közélet, a társadalom kedvelt férfának ily népszerűsége, ennyi érdeme rejte nem maradhatott. Dessewffyt felhívták a nagyobb jövedelmű ujhelyi plebánia elfoglalására. De a város közönsége is megmozdult ekkor; hivi és a más felekezetűek versenyre keltek marasztalásában; nagy városi küldöttség kereste föl; ebben a ref. lelkes is, s kérésünkre örömmel maradt továbbra is közöttünk.

Nem is mulasztottak el tisztelői semmi alkalmat, hogy őt óvációban ne részesítsék. 1882-ben, midőn csemernyei apáti felavatása volt, nagy számmal sereglett össze e város, a vidék, a vármegye előkelősége, s a nyolc esperesi kerülethez tartozó egy ház azzal lepte meg, hogy mindenik közséje látképének metszetével egy-egy díszes üveg hordót adott ajándékba, minden hordót a borok királyával, kitűnő tokaj-hegyaljai asszuval töltve meg. A felavatást megelőző este Patak közönsége fáklás senevel tisztelte meg, midőn hitközsége s a város nevében szónokok üdvözölték s neki a r. kath.

san kövessék. A nemes szívi adakozót isten éltesse!

(Báli tudósítás.) A magyar-északkeleti vasut tisztikara által a s.-a.-ujhelyi vasuti állomás termében e hó 1-én rendezett jótékony célú táncmulatság egyike volt a legfényesebbeknek. Az induló háznak városunk felé néző homlokzatát s előterét a jelzett estén magas árbocon függő két villamos lámpa világította be. A veranda nyitott részének homlokát, a főbejárat felett, a magyar cimereből a vasuti jelvényekből és zászlókból képezett csoport díszítette, közepén „Szívükből Üdvözlünk” transzparenttel. A termék között vezetődött közlekedést az üveg verandának ideiglenes meghosszabbításával tették lehetségessé, a korridor kellemes melegéről kellőképp gondoskodtak. Maga a fényes tánc terem galyakkal, nemzetiszini zászlókkal, Magyarország cimereivel és vasuti jelvényekkel volt díszítve, míg a cigányok helyét díszes korlát zárta el. A fényes parkettü terem világítását a közepén függő csilláron kívül négy, a szögletekben alkalmazott halvány rózsaszínű fényt árasztó villamos lámpa árasztotta. Kilenc óra után a terem telides teli volt előkelő közönséggel s minden részrehajlás nélkül mondhatni, hogy városunknak s vidékének legbajosabb hölgyei jelentek meg szebbnél szebb oltozékben, sőt a magyar-északkeleti vasut hatalmas hálózatának megfelelően messze földről is jöttek szivesen látott vendégek. Ott láttuk a díszes hölgykoszoróban: Andrassy Istvánét (Bátyu), Bánóczy Kálmánét, Bajkór Bélánét, Bárczy Bélánét, Bay Bélánét, Bender Ferencét (Szatmár), Chyzer Kornélnét, Csáky Gézánt (Szerencs), Diószeghy Jánosét, Dobi Nándornét, Dókus Mihályét, Éricz Ernőét Etterer Bélánét (Perbenyik), Fehérváry Istvánét, Garai Lajosét, Glósz Nándornét (Homonna), Keresztessy Lajosét, Kifovits Imrénét (N.-Mihály), Kincsessy Péterét, Killer Antalét (M.-Sziget), Kleiszl Ambrusét (Homonna), Kostyal Józsefét, Láczy Elekét, Moldoványi Gézánt, Papp Józsefét (Koskóc), Pfeifer Gyulánét, Pollák Lajosét, Polányi Gyulánét, Rácz Gyulánét, Rácz Kálmánét, Semsey Sándornét, Siegmeth Károlynét, Szabó Lajosét (Ungvár) Szacsyay Jenőét, Schwarcz Mórét (Szatmár), Sulkovszky Józsefét (Homonna), Tomcsányi Mártonét, Vadász Jolan urhölgyet és Vályi Istvánét. A bájós lánykoszoru tagjai a következők voltak: Bánóczy Ilona, Bencsik nővérek (K.-Helmecz), Chyzer Etelka és Margit, Csuka Margit és Jolan, Diószeghy Erzi és Vilma, Dókus Róza, Dobi Angyalka és Ida, Éricz Jolánka és Gizike, Garai Viki, Izsák Örsze, Keresztessy Jelma és Irén, Killer Ella (M.-Sziget), Kifovits Ilona (N.-Mihály), Loskay Ilona (Munkács), Matray Emma (Hegyi), Marmorstein Malvin (N.-Mihály), Rácz Margit, Riedler Ida (M.-Sziget), Sulkovszky Irén és Ilona, Semsey Mari és Zsófia, Siegmeth Frida, Skalitzky Irma, Tyrnauer Kornélia (Budapest), Tomcsányi Gizella, Vályi Ella. A tánc tíz órakor kezdődött zónarendszer mintájában kiállított következő táncrend szerint: Szünóra előtti zóna. 1. Szomszédos forgalmu csárdás 2. Helyi érdekű rezgő polka. 3. Díjkezdvezményes keringő. 4. I. négyes utánfízetéssel. 5. Csárdás fel-

apát-plebános ablaka alatt a ref. főiskolai énekharéneket.

1885-ben, midőn még előző évi kánonoki kinevezése folytán tőlünk Kassára költözni készült, a közeli válás tudata, 12 évi együttlét után, igaz fájdalommal töltte el a város lakosságát. Ez volt a bensőségeltjes búcsuzás. Alig maradt ház, melybe Dessewffy köszönni be nem nyitott. Könyveztek a maradók; könyveztek a távozó. Herceg Windischgätz Lajos búcsuebédét adott tiszteletére, melyre a város értelmiségét meghívta. A város képviselő-testülete egyhangulag Patak díszpolgárává választotta. Az erről szóló díszokmányt mindnyájan, ötvenhat városi képviselő, testületileg vittük lakására; hozzánk csatlakozott tisztelőinek nagy serege. Az okmányt búcsuebéd kíséretében átadtuk. Érzékenyen kezelt szorított mindnyájunkkal. Minden szemben köny fakadt fel, s e köny az őszinte szeretet, egy igaz emberbaráthoz érzett meleg ragaszkodás kitérése volt. Elutazásakor a pályaudvarban, a zászlósan zenekarral kivonult tüzoltóegyesület állott sorfalat.

Igy ismertük, így szerettük és tiszteltük mi Patakon Dessewffy Sándort, városunk egyetlen díszpolgárát.

Főpásztori magas állásában, széles hatáskörében ilyenek fogja ismerni, így fogja szeretni, tisztelni Temesvár és a csanádi egyházmegye is új püspökét!

Disze, dicsősége lesz a püspöki karnak, rendíthetetlen támasza a magyarságnak, emelkedett, bölcs törvényhozója nemzetének és fardadhatatlan munkása az igaz emberszeretetnek!

Az a föld pedig, melyen áldott emlékü jó anyjának bölcsője rengett s hol édes atyja férfikora javát töltte el: nyújtson mély érzésű szívének, fennkölt nemes lelkének boldog, nyájas, kedves otthon!

Kun Daniel.

tételes megállással. 6. Keleti express-gyorspolka. 7. II. négyes női szakasszal. 8. Távolági forgalmu keringő. Szünóra: mozdony szerelés és tüzelésre 60 perc. Szünóra utáni zóna. 9. Zónacsárdás holgyválasztással. 10. Közbiztosági lengyelke. 11. III. négyes, forgalmi akadályokkal. 12. Csárdás nem dohányzóknak. 13. Gyorsított rezgőpolka. 14. Keringő csatlakozással. 15. Gyorspolka legrovidebb menetidővel. 16. IV. négyes, vonatkéséssel. 17. Csárdás a rendőri határfiag, — s tartott pezsgő jókedv mellett másnap reggel 7 óráig. A négyeseket 58 pár táncolta s a vasuti műszavakból összeállított táncrendből csak egy kifejezés hiányzott, a mely a szituációnak olykor nagyon is megfelelt volna: „Keringő karámbóllal”. A fényesen sikerült jótékony célú mulatság létrehozásának dicsősége első sorban Siegmeth Károly vasuti felügyelőt illeti, ki a közjó előmozdítása terén tanusítani szokott önfeledőző tőrekvéseért most is közelösmerésre érdemes. Hathatósan közreműködtek a bál létesítésén Éricz Ernő, Fehérváry István felügyelők, valamint Pollák Lajos közlekedési főnök. A fardadhatatlan rendezőség élén Szaitz Sándor mérnököt dicsérjük meg a finom izléssel teljesített díszítésért és az összes létesítmények gyors előállításának vezetéseért. A villamos világítás berendezése és az apparátus működésének gondos ellenőrzése körül Oláh Béla és Fenyvesy Soma mérnökök szereztek érdemet. A mi a táncmulatságnak anyagi sikerét illeti, köszönet a számos felülfizetésért, az is fényesenek ígérkezik.*

(Halálozások.) Csekus István, a tiszai ev. egyházkerület püspöke Rozsnyón, f. hó 6-án délután meghalt. A hazafias szellemű főpap halála nagy megdöbbenést szült mindazon körökben, hová a váratlan haláleset híre elhatott. A mult évben ünnepelte 70 éves születésnapját, a midőn nemcsak egyházkerülete tüntetett a kiváló s igazán hazafiui missiót teljesített főpap örömnépén, de az ország minden részéből elárasztották jó kívánatokkal. Halálát pár hétig tartó tüdőgyulladás előzte meg, s noha baja komoly volt, mindazonáltal az orvosi jelentések állapotát nem tartották bajjóslatunak. Temetése, melyen ev. egyházak küldöttségileg vettek részt, óriási részvét mellett tegnap ment végbe. Csekus János, a s.-a.-ujhelyi ágostai egyháznak derék ifju lelkesze, jó édes atyját gyászolja az elköltözöttben. — Rieger Nándorné szül. Pecher Clemence urnó, f. hó 7-én Ujhelyben meghalt. Holttestét Temesvárra szállították. Dobokay Kálmán, pénzügyigazgató helyettes anyósát, neje édes anyját gyászolja az elhunytban. — Nagy részvéttel vettük és adjuk a következő gyászjelentést: „Özv. Rik Gusztávné szül. Grissza Jolan s gyermekei: Béla, Géza, Emma, Ödön és Irén; özv. Grissza Mórné; özv. Grissza Kálmáné szül. Simon Róza és számos rokoni nevében mély fájdalommal jelentik a jó férjnek, édes atyának, vőnek, sógornak és rokonnak, Rik Gusztáv dr. sárospataki gyógyszerésznek, Zemplén vármegye bizottsága, Sárospatak város községi képviselője, az ev. ref. főiskola gazdasági választmánya, a népbank felügyelő-bizottsága tagjának stb. folyó évi február hó 4-én éjjeli 1 órakor, életétek 41-ik, boldog házasságának 14-ik évében, szívszélütésben történt gyászos elhunytát. Az élet javakorában s a közügyek nagy kárára oly korán elhunyt férjének hamvait S. Patakon folyó hó 5-én délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra közrészvét mellett az ev. ref. temetőben. Áldás emlékére!”

(A sárospataki nyomda gyászja.) Az iparosoknak abból a derék osztályából, a melynek egész szellemi életünkre olyan elhatározó befolyása van: a nyomdászoknak, közelebből pedig a sárospataki betűszedőknek kis tarsadalmából egy igazi hivatással, komoly becsvágygal munkálkodó, teljesen képzett szakférfiut szólított el folyó hó 5-én a halál angyala. Társai, a kik legilletékesebb bírálói érdemeinek, díszes gyászapon tudatták a veszteséget, a mely boldogult Witek László halálával őket is fájdalmasan érintette. Még csak 36 évet élt, a melyből 20 évet töltött a sárospataki főiskola nyomdájában, s ez alatt kivirta magának mindazoknak őszinte becsülését, a kik a nyomdával egy vagy más tekintetben összeköttetésben voltak és vannak. Az 1878. május 26-án Budapesten tartott országos iparegyesületi közgyűlésen a Soltész-Szinyei-féle Görög Magyar Szótár szeredéseért, a mely csaknem egészen az ő kezéből került ki, ezüst éremmel lett kitüntetve. Pár év óta meg-megújuló gyöngélkedései miatt elhagyta a nyomdát s nővére és sógora körében keresett menedéket a halál elől, a mely hosszas és kínos szenvedések után végre is magához ölelte. A díszes koszorúkkal megrakott koporsót főt. Szekerák Kálmán plebános fényes segédlettel beszentelvé folyó hó 7-én tették örök nyugalomra. Ott volt a „Zemplén” és a sárospataki nyomda személyzete testületileg, a sárospataki ref. főiskola tanári kara, a sárospataki ipartestület, a kath. dalárda stb. Pályatársával együtt mi is őszinte részvéttel és megilletődve mondunk áldást kihűt poraira.

* Az ide vonatkozó számadás kivonatát jövő számunkban közöljük.

(Farsangi hírek.) Az ujhelyi tűzoltó-egyesület hagyományos batyubalját tegnap este tartotta meg a városi színházteremben. Bár lefolyásáról még nem referálhatunk; hanem, hogy jól sikerült, az érdeklődés, meg e mulatság elődeinek sikere után itélve már most is bátorosan kiirhatjuk. A rövid farsang harmadik és utolsó mulatsága, az ujhelyi olvasókör febr. 15-iki batyubalja lesz. A városi és vidéki közönség nagy és élénk részvétele és a táncos gárda teljes jelenléte fogja a kurta farsangi program miatt elégedetlen Karnevál herceg öfenségét vig kedvre deríteni, kegyét számunkra jövőre is biztosítani és legeslegfőbbképpen táncoló szépeink előtt e mulatságot kedves emlékvé tenni.

(Országos vásár) volt f. hó 6-án Ujhelyben. Legélénkebb nyüzsgés volt a baromvásártéren, hol a legtöbb lábas jószág, fájdalom potom árak mellett, gazdát cserélt. Jó vásárja volt a rendőrségnek is, mert már délre megtöltötte enyveskező zsebmetszőkkel a városi kótert. Egész napot át gyönyörű tavaszi napsugár kedvezett a vásár sikerének. A Rongyva köhidját már kora reggel hatalmába kerítette s késő estig megszállva tartotta az élelmes koldus-had, — vásár multán iván nagy áldomást a rendőrség láthatatlan kerubjainak dicsőségére!

(A »Zemplén« feketetáblája.) Még a tavasz be sem köszöntött, már is fenyeget az árvíz Ujhely utcáin. Tessék erről meggyőződést szerezni a főbíró urnak. Ha végig sétál (illetve csolnakázik) a Kazinczy-utcán, tapasztalni fogja, hogy a hó és jégolvadás elárasztotta a gyalogjáró helyeket a Ringelhart-féle háztól egészen a Csillag-korcsmaig. Szépen kérem a városi mérnök urat is. vegye elő circillusát s szabjon határt a rakoncátlan járási vizeknek. V.

(Általános a panasz), hogy az adók és kincst. illetékek behajtására hivatott városi közegek az adófizetőket szabály- és törvényellenes eljárásokkal zaklatják. A dolog illusziótrálása céljából szükségesnek tartottuk az alábbi sorok közlését, annyival is inkább, mert azok megírására egy közelebből érdekelte adófizető társunk által is felkértünk. A nevezett adófizető előadása szerint ő e napokban 4 ft 81 kr. illeték tartozásra nézve kapott egy árverési hirdetményt, a melylyel ellene az árverés kitűzetett. Meglepetés annál nagyobb volt, mert nemcsak hogy semmi illetékkel nem tartozik, de sőt erre nézve házában előzetes foglalás sem tétetett. Utána nézett tehát a dolognak és egy végrehajtott csemetétől arról értesült, hogy az illetékkel nem ő, de volt gondnokoltja adós, a foglalást pedig nem házában, de az utcán eszközölték, anélkül, hogy a foglalási jegyzőkönyv aláírva, vagy pedig az egész eljárásról ő utólagosan értesítve lett volna. Ez annyival is inkább helytelen, mert nevezett adófizető a gondnoki tiszt alól már évek óta felmentetett és így gondnokoltja ügyeit nem vezeti. Törvényellenes pedig az, hogy valakinek tudomása nélkül házán kívül az utcán »hasból« történik a foglalás s pár nap múlva a mitsem sejtő adófizető már udvarán hallja a dobpergését, s anélkül, hogy jogorvoslásra ideje volna — elárverezik ingóságait. Az efféle esetek gyakran ismétlődnek. Mit tegyen ilyenkor az a kevesebb értelmiséggel — pláne írni olvasni nem tudó barátszeresi pornép? Ajánljuk az ilyen és hasonló eljárások megszüntetését az illetékes körök figyelmébe.

(Csehül járt lengyelek.) Gácsországból hét lengyel kupec a mult héten hatvanhárom tagból álló sertésnyáját hajtott eladni az ujhelyi piacra. Minthogy Galiciában a sertések között most a szájszék körülmények uralkodik csak nagyon szigorú feltételek mellett engedheti meg a hatóság hogy sertéspiacainkon a Galiciából jött disznók helyfoglalhassanak. Ezek a kupecok távolról sem tettek eleget a feltételeknek, s hogy-hogy nem, valószínűleg kerülő utakon járva, feltartóztatás nélkül eljutottak Ujhelybe. Itt a hatóság tőlük számonkérte a számonkérőket s bár a nyáját állategészségügyi szempontból rendbentalálta, mint-hogy a sertéslevelek kifogás alá estek, a kupeceket fejlenkiut 10—10 ftig megbírságot. E jogerős határozatot a földmívelési miniszter feloldván, elrendelte, hogy a közig. hatóság az állategészségügyi törvény 153 §-a alapján új határozatot hozzon, vagyis a hatósági zár alá helyezett sertéseket nyilvános árverésen értékesítse s a vételárat felerészben a áll. kincstárba, másik felerészben a közs. pénztárába utalja. Ily értelemben határozott is az ujhelyi főlsgalbiró s az árverési eljárást e folyó hó 5-ik napjának d. u. 3 órájára a városházához kitűzte. Szánalmas kép tarult a szemlélő elé. Az éhségtől elcsigázott sertésnyáj mellett ott gubbaszkodott a hét lengyel paraszt, keservesen sirva, lamentálva érthetetlen nyelven s mégis minden jelenvoltnak szánó részvétét felébredtve. Hosszabb tanácskozás után az árverés elhalasztott s az ügyiratok a szakminisztériumhoz feltesztettek. A lengyel atyfiak, kik lengyel zsidóknak adott földcsékek árán szerzett sertésnyájjal jöttek magyar földre jó üzletet csinálni, most imádkozva, reménykedve várják a miniszter »vető«-ját, mely életsorukat eldönti.

(Követésre méltó nemes tett.) Szentkirályi Albert cz.-hosszumezei nagybirtokos és mezőturi országgy. képviselő nagy szeretettel viseltetik a »Krajnya« kulturájának emelése iránt. Mégcsak

két éve, hogy a magyarnyelvet s népnevelést Zemplénvármegyében terjesztő egyesületnek alapító s a szinai kör buzgó tagja lett. A mult évben nagy áldozatkészségével lehetővé tette, hogy az első krajnyai kisdudóvó Cz.-Hosszumezön megnyilt s ime egy újabb nemes tettel örök hála kötelezte le magának e község földmívelő polgárait. Ugyanis a regale megváltásával korcsma-épületre nem lévén többé szüksége, a Cz.-Hosszumezön levő kőből épült szép korcsma épületét a melléképületekkel együtt a községnek ajándékozta, azzal a kikötéssel, hogy az épületet a község vagy iskolául vagy kisdudóvóul használja. S hogy fentartását is biztosítsa, még egy darabban 18 kataszt. holdnyi jó minőségű szántóföldet is adományozott. Ily nemes tett dicsőre nem szorul; de mégis meg nem állhatjuk: hogy a »Zemplén« hasábjain ama hó óhajunknak ne adjunk kifejezést, hogy vajha a »Krajnya«-nak sok ilyen nemesen érző földesura volna s hogy Szentkirályi Albertet a magyarok Istene az édes magyar hazá s a Krajnya örömeire még igen sokáig éltesse!

(Jótekonycélú táncest.) A szinai »társaskör« melyet Kossuth Elek a járás közszeretében álló főlsgalbirója kezdeményezésére a járás intelligenciája a járás központjában alakított, azzal adta életrevalóságának első jelét, hogy a Szinnán felállítandó kisdudóvó javára f. hó 19 én zártkörű táncestet rendez. Hisszük s reméljük, hogy a jótekonycélú előmozdítása tekintetéből ottan nemcsak a szórakozni, mulatni s táncolni szerető fiatalság de a kedves »öreg« is meg fognak jelenni.

(Meghívó) a Varannón f. hó 17-én az ottani kisdudóvó javára a »nagy vendéglő« nagy termében tartandó »óvoda-bál« jótekonycélú táncvigalomra: gf. Hadik Miksa, Vladár Emil, Pereszlényi István, Atányi József, rendezők. A táncvigalom kezdete este 9 órakor, belépődíj családijegy 4 személyre 5 ft, személyijegy 2 ft, felülfizetések közönnel fogadtnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Vidéki vendégek lakás iránt sziveskedjenek levelelleg fordulni Pereszlényi István rendezőhöz, Varannó.

(A krajnyai vadász-murik.) A »szegény Krajnya« abban szerencsés, hogy jó levegőben, kitünő forrás-vizekben s nagy vadállományban gazdag; amiért egykor valamelyik zempléni öreg táblabíró azt a latin kádenciát mondta reá, hogy: »mala patria, quae laudatur aere et aqua.« No de hát mégis van a Krajnyán is valami jó, tehát mégis utolsó pátria, különösen nem azóta, mióta a Krajnyát oly értelmiség lakja a melyik az »igaz barátság«-ot a szó szoros értelmében átérzi s gyakorolja. Az igaz barátságot, habár szerényebb kiállításban is, a gyakori összejövetelekben a pezsgő társadalmi életben is nyilvánítják. Így lettek híresek a »krajnyai bucuk«, a szinai járás értelmiségének vagy Szinnán vagy Sztakesinban tartott közérdekű társadalmi vagy kulturális »gyűlései«, így a krajnyai vadász murik (a melyek egy egyszerű-mászor még az ujhelyi nimródok is felröndülnek.) Professzionatus vadász az erdészeken kívül vajmi kevés talán egy sincsen közöttünk, de mind megannyi szenvedélyes műkedvelő vadász. Sok vadásznak még csak bodzafa puskája sincsen, de azért a báró d' Manx-féle élmények elbeszélésekor büszkén mondja: »mi puskások«. Mikor megszünnek a fáradságos munkák, megkezdődnek a krajnyai fáradságos de annál kedélyesebb vadászatok. Egy ilyen kedélyes vadászur rendezett volt mult szombaton herceg Lobkovitz krajnyai uradalmának tisztartója Haidinger Ottó barátunk is a koloniaczi erdőségekben. A vadászati rendkívül szerencsés volt... az erdők vad lakóira, még az a császár madár is avval flegmával nézte bükkfájáról a didergő vadászt, aki bosszusságában kétszer ráduplázott s ő megsem moccant elfoglalt pozíciójáról, csak midőn a műkedvelő vadász golyót tett a hátultöltőbe, hogy a császár madár fejébe röpitse a golyót s a bükkfába talált, nem vette tréfára a dolgot s egy hatalmas »frrrrrr«-ral bucucókat intett a szintén angol flegmájú vadászra, akit inkább doktornak mint vadásznak nézett s tova repült. A vaddisznók s az őzek még előbb biztosították az életüket, a vadászok is jobbnak látták a tűz köré csoportosulni s hatalmasan igyekeztek kívül-belől felmelegedni. Erősen felmelegedvén, újra mnghúlni már nem akartak, azért hatalmas lépésekkel igyekeztek a faluba, ahol folytatták a vadászatot a... kosarakban s a pincetokokban s el sem távoztak addig, míg éjfélkörül nem lett általános... hallali. Folytatása a nemskára Sztakesinban s Sztarinán tartandó hivatalos hajtóvadászaton lesz, melyen reméljük, az ujhelyi nimródok is meg fognak jelenni*).

(A farkasok.) Farsang lévén hát farkas-kalandoknak is kell lenni. Hogy Sztarinán oly sok farkas volna, hogy csapatokban járnak, azt nem hallottuk, de hogy egy »farkas« a körjegyző irodáblakán benézett az irodába, melyben a segédjegyző lakik, azt hallottuk. De hallottuk, s mint-hogy igaz is, bátran kiirhattuk itten, hogy Cz.-Bélán egy hajtásban valóban egy csorda vaddisznó s egy 7 dbból álló csapat farkas volt. A farkasok közül 2 darabot ejtettek el.

(Egy kopó kutya) a kásói erdőben tartott vadászati alkalmával ez évi jan. 31-én eltűnt. Leírása: tiszta fekete, öreg; elől a fogai hibásak, kan,

* Halljátok — Nimródok!

Szerk.

homlokán végig le a szájjig fehér csik van, lábai a körömnél fehérek. Aki tulajdonosához, Dinnyés Kálmán garanyi lakoshoz, hazaviszi, 5 ft jutalomban részesül.

(Egy jó karban levő zongora) eladó. Bővebb tudósítás kapható e lap kiadóhivatalában.

Egyesületi élet.

Interpelláció-féle.

Hogy mi a »semmi« — ennek a definícióját látta valamely régi poros könyvben egy jó kenyeres pajtásom. Bosszankodva a »bukfencező, fogtörő« definícion, elcsapja a könyvet és a legnagyobb indignációval panaszkodik, hogy ezek a tudósok az ő tudományosságukkal megölik a tiszta észet. Mintha — ugymond — nem világosabb volna ez a meghatározás: »A semmi kevesebb a levegőnél és ettől annyiban különbözik, hogy sem működése, sem hatása nincsen«.

Az én pajtásomnak eme dedukciója segít most én rajtam, a mikor is a »zemplénvármegyei tanító egyesület«-re volna szükség, ... azaz, hogy segít annyiban, amennyiben az ő definíciója segítségével tudom kisütni, hogy tán ilyen egyesület nem is létezik.

De azt mondják, hogy létezett.

Hogy miért teszik ezt így ki a mult időben?.. Erre tán legjobban megtudnák adni a választ... a mult vezérfia.

V. J.

TANÚGY.

A kegyes-tanítórendiek Zemplénvármegyében.

III. Hudra János k. r. tanártól.
(Öt közlemény.)

A már említett főrangú hölgynek buzgalma és pietása ügyeink előmozdítása körül, örök emlékezetre méltó. Meghalt 1742-ben. Benne házuk és intézetünk egyik legnagyobb jötevőjét gyászolta.

Vége is, peregetek az évek egymás után a végtelenségbe hol jó, hol balsors között. Az iskola, a kezdet nehézségein túlesve, virágzásnak indult; az atyák hivatásuk teljes magaslátán állva, a legnagyobb örömmel teljesíték papi és hazafiui legszentebb kötelességeiket.

Ily körülmények között nem kis csapás volt rájuk nézve, midőn 1746-ban egy véghetetlen nagykiterjedésű és fásasztó per zavará meg csendéletüket. Az eset a következő: nemes Bajusz Gábor nádori adományt nyert Zalkod, szabolcsvármegyei község birtokára, mely adományba magát 1745. szept. 22-én be is igtattatta a leleszi konventuális és a nádori megbízott, Olasz Gábor által. A beigtatás már az eljárásnál fogva is hibás volt, amennyiben Olasz nem volt szabolcsvármegyei birtokos, a mit Bajusz Gábor is beismer, miután második meghatalmazást eszközölt ki a nádortól, mi 1746. jun. 13-án végre is hajtott. Jogilag is sértve érezték magukat többen, kik az említett birtokra vagy egyes kurialis jogokra némi igényt tarthattak; különösen, kik női-ágon jogot formáltak Zalkod birtokára. Ezek között volt az Olchváry család Szabolcsban, mint unokái a már férfi-ágon kihalt Hotyky családának, mely előző birtokosa volt a szabolcsi Zalkodnak. Az unokák a kir. táblánál ellenmondottak a beiktatásnak; hasonlókép a piaristák is, mint zalkodai birtokosok. Ebből 3 évig tartó súlyos per támadott s a piaristáknak sok kellemetlenséget okozott; míg végre kis birtokrésztüket s kurialis jogaikat megvédelmeznök sikerült. A birtok sokat szenvedett az árvizektől, különösen az 1747-iki tavaszi árviztől; kezelése sok nehézségbe ütközött, miért is a rendfőnökség beleegyezésével 20 évre bérbé adták.

Ennyi megpróbáltatás csak acélozta az atyákat s korántsem akasztá meg őket üdvös foglalkozásukban. A tokaji intézetnek algimnázium jellege volt 3 nyelvészeti osztályal¹⁾. Ezen állapot nem is változott azon hatvankét éven át, míg a piaristák a város és vidék teljes megelégedésére Tokajban működtek; míg végre a legmagasabb parancs 1789. őszére őket S.-a. Ujhelybe rendel.

A tanterv is lényegileg ugyanaz maradt. A piaristáknak 1757-ben Cörner tartomány-főnök által kibocsátott 20 pontból álló tanterve²⁾ célszerűnek bizonyult a mult század tanügyi követelményeivel szemben. Az 1777-iki »Ratio educationis« — első fecskéje az állami beavatkozásnak³⁾ — alig vál-

¹⁾ 1752-ig csak írást, olvasást és számolást tanítottak, 1758-ban nyitlak meg a latin iskolák.

²⁾ »Methodus instituendae juventutis apud Scholas Pias in Hungaria, praescripta per Joannem Cörner, a Matre Del Praepositum Provinciale. An. 1757.« Ezen kívül számos rendelet, köriratok, társági vizitációk alkalmával tett intézkedések nagyban hozzájárultak e metódus fejlesztéséhez.

³⁾ Tagadhatatlan, hogy e beavatkozásnak számos előnye is volt. A többi között p. o. az 1779. okt. 25-iki rendelet szigoruan meghagyja, hogy csak azok bocsátassanak magasabb iskolákba, kik megfelelő talentummal és anyagi erővel rendelkeznek; a csekély kapacitású és szűkpénzü szegénység nevelje a proletariátus; ezeket távol kell tartani a latin iskoláktól, hogy más és ne tudományos pályára lépjenek. Kivételt csak a nemességnél tettek. Ugyanezen időtájt Úrményi tanulmányi útjában meggyőződve az intézetek hiányos felszereléséről, hogy számos gimnázium és egyéb gram. osztályok igen sok helyen nélkülözök még a legszükségesebb földrajzi térképeket is; intézkedett, hogy a szerzetesi intézetek 100, illetőleg 50 ft adományban részesüljenek mappák és egyéb szükséges iskolai eszközök beszerzésére.

toztatott rajta; csak annyiban, a mennyiben a német nyelvet erősen dédelgeti. II. Józsefnek 1784-ben kibocsátott rendelete már merészebben lép föl úgy a tanulmányi, mint a vallás erkölcsi kérdésekben*). A vallás tanítása szűkebb körbe lett szorítva; a disziplináris ügyek pedig az ifjúság elszilajosodására igen alkalmas, lazább körben mozoghattak. A korszerű átalakítás ürügye alatt nem egy felbomlasztó s minden ízében igazságtalan rendelet boszantotta a tanári karokat, mint erről levéláraink bőszesen tsuskodnak. Tág tért nyitott a germanizációnak, mely erőszakos módon hajszoltatott úgy az ifjúsággal, mint a társadalom minden osztályával szemben. Ezzel párhuzamban a hazafias szellem rovására a magasabb körök úgy, mint jó részben az alsóbbrendű nemesség a francia világnak hódolt. Az értelem fejlesztés az iskolában a latin nyelv és a számtan által történt. Amannak minél alaposabb tudása legkiválóbb feltétele volt a műveltebb sorba juthatásnak; emennek ismeretét a köznapi élet szükségéi sürgetve követelték. Más egyéb tantárgyak: a hazai és világtörténelem főbb mozzanatai; a földrajz és természetismeret alapvető tananyagok; a vékonyka fűzetekbe foglaltak. Sajnos, hogy a magyar nyelv e borongó korszakban sem mint tantárgy, sem mint előadási nyelv elő nem fordul, annyira uralkodó volt a latin nyelv az iskolában. Egyébiránt a XVIII. század végeig hivatalos komolysággal ezt a kérdést nem is feszegetik. De ha hiányzott is a lisztából: ott volt az az igazi hazafiai szívében. Grünwald szerint »a szerzetes tanároknak nagy volt az érdemük; nemcsak hasznos munkái voltak a magyar irodalomnak, hanem a nemzetellen nevelési rendszer hatását enyhítették; egyéniségük üd vés befolyásával a nemzeti érzületet, lelkesedést igyekeztek ébreszteni a fiatalságban, s nagyrészt nekik köszönhető az idealizmus, melyet az iskoláikból kikerült fiatalságnak tapasztalunk s mely fogékonyrá lett az eszmék iránt.«

Azt azonban tagadni alig lehet, hogy a szűk tanulmányi kör mellett a mult század tanügye sokkal több figyelmet fordított az ifjú önálló gondolkodásának, előadási ügyességének, külső megjelenésének fejlesztésére, mint a mai. Az ifjunak, ha nyilvánosan kellett szerepelni, nem inogtak térdei, nem kapott lámpalázt s ha szíve mégis hevesebben vert, szereplő büszkeségének, kitüntetésének tudá be. Az ifjúságnak szavaltokban, részint dialogusokban és színművekben 3—4 szer, olykor többször is nyílt alkalm, hogy előadási ügyességét a szülők és iskolabárok vendégkoszorúja előtt bemutassa. A piaristáknak megvolt ugyan tantervek; de nem ragaszkodtak ahhoz változatlanul, mint a jezsuiták; hanem a viszonyokhoz képest módosítottak rajta. Nagyon helyesen jegyzi meg rendünk egyik kiváló tagja, *Lévay Imre*: »Szerzetünknek, mint oly testületnek, mely nemzeti művelődésünk körében századokon át folytatott hivatásbeli működésénél fogva jelentékeny tényező, folytonos figyelemmel kell korunk haladását kísérni, a haladással szoros érintkezésben kell lenni, mert mi a kor gyermekeit veszszük nevelés és tanításba, hogy őket ismét a kornak adhassuk át, mint az emberi életre kiművelt alkalmas egyéneket s a hazának jó polgárokat, hű hazafiakat.«

A kegyes-tanítórendiek közt találkoztak már a 17-ik század II-ik felében, kik behatóságos észlelés és tapasztalás útján gyarapított didaktikai ismereteiket nemcsak szűkebb feladati körökben s rendi tanácskozásaikban igyekeztek a közoktatás javára hasznosítani, hanem írásba foglalva szélesebb hatáskörben is iparkodtak azokat érvényesíteni. Nem a túltömés, hanem önmunkásság által sarkalták az ifjakat a helyes önképzésre. Ha nem is kézzelfogható a magyaryelvnek mindenek felett való kimagásítása, de tény, hogy a piaristák tanrendszereiben melegen ajánlják a honi nyelvnek ápolását. A mult század derekától a magyarosodási törekvés hatalmas lendületet nyer a rend szellemében. Ez iskolából kerülnek ki *Dugonics András* és *Révay Miklós*, a magyaryelv és irodalom igazi felkent bajnokai.

Bár ezek is eleinte latinul írtak, de latin mű-

*) II. József, 1784. jun. 14-iki rendelete szerint nyilvános táncmulatság vagy egyéb spektakulumokat az ifjúság minden osztálykülönbség nélkül látogathat, a kellő örködés azonban szükséges, nehogy valami skandalum történjék. Kik ösztöndíjakat élveznek, azoknak az ily helyek látogatása tilos. A tandíj 6 ft; a filozofiaiban 9, mit a szülők havonként fizethettek; a gimnázisták 36 ftot, a filozofusok 54-et fizettek. A vakáció 1786-ig szept. és okt.; innét kezdve jul. és aug. hónapok. 1787. febr. 17. a főigazgató tudatja a magas kormány azon parancsát, hogy az ifjak öfelsége kívánsága szerint az eddigi imádságoktól eltiltának, miután protestánsok és más vallásbeliek is látogatják az intézetet; csak az általa helyben hagyott imádságokat szabad elmondani. *Előadás előtti ima*: Uram! A te teremtményeid hozzád fohászodunk, világosítsd meg értelmünket, hogy azt, a mi igaz, megérthessük. Erősítsd emlékeztünket, hogy a jót, a mit tanulunk emlékeztünkben meg is tarthassuk; vezérelj a mi szándékunkat, hogy az üdvös tudományt magunkévá tegyük és így mind magunkat, mind a hozzáink legközelebb állókat boldogokká tesszük. *Előadás után*: Hálával emeljük fel szíveinket te hozzád minden jónak adója a vett jótéteményekért. Engedd, uram, hogy a tanulmány, a mit most nyertünk mind saját hasznunkra, mind a te neved dicsőségére szolgáljon. Azonkívül kérünk téged, áraszd áldásodat fejedelmünkre, hazánkra, szüleinkre, tanárainkra és jótévőinkre. Részesítsd, uram, mindezeket s minden embert jótéteményeidben. (A latin eredetiből fordítva.) Hogy ezen imák a tanulókat valami nagyon meg nem indították s a szívekbe meglehetősen hitközönységet csepegtettek: az majdnem egészen bizonyos.

veikből is a tiszta hazafiság melege sugárzik ki ép úgy, mint *Horányi* történelmi műveiből. Mint világitó-torony az éj sötétében: úgy emelkedik ki különösen *Révay*, ki a nemzeti kulturát minden téren sürgeti. Hogy ez mennyire fontos az állam életében, *Apponyi Albert* is fejtegeti 1889. január 12-iki nagyszabású beszédében, midőn így szól: »A magyar nemzetnek, mint minden életrevaló nemzetnek egész politikai fejlődésében kisebb-nagyobb öntudatossággal egy politikai ideálja volt: e hazában egy önálló nemzeti államot alkotni. Önálló nemzeti államnak feltétele önálló nemzeti élet és ezen önálló nemzeti életnek egyik leglényegesebb ága egy önálló, szorosan és kizárólagosan nemzeti kultúra.«

A 18-ik század folyamán a rend a szűkebb lätkörből kiemelkedve, hasznosítani iparkodott azt is, mit a külföld előbbre haladott kulturája vezérszilagul ajánlott. Ez volt az oka, hogy a piarista-rend legkiválóbb egyéneit — miként a protestánsok — külföldi egyetemre küldé, a többi között *Rómába*, *Párisba*, vagy valamely német alföldi egyetemre, hogy ott, míg egy részről teljes kiképzést nyertek, másrészt a külföld tanügyi viszonyait behatóbban tanulmányozták s itthon tanulmányaikat és tapasztalataikat érvényesítették; s nemcsak a filozófia, hanem az alapvető alsóbb oktatás- és nevelésügynek is célszerűbb kezelésmódját igyekeztek rendtársaik által foganatosítani. E jelesek között voltak *Cörner* és *Bajtay*, kik mindenesetre igen sokat tettek, hogy a közép és alsóbb iskolákban a latinnyelvnek klasszikus kezelése, a görögnyelvnek ismerete, a történelem és földrajznak folkarolása, a számtannak mennél szorgalmasabb és helyesebb módszerű tanítása itthon megfosonult s ez által a felsőbb oktatás is nagyobb sikert eredményezett.

HUMOR.

Farsangi népdal.

(Ad nótam: Ferenc József: rta a muszkának stb.)

A kisasszony elment minap a bálba,
Felöltözve piros selyem ruhába.
Felöltötte magára hej a selymet
[a selymet]
Ott árulta mégis a petrezselymet.

Csöltői.

Az *Influenza*. Pogány betegség az az átkozott muszka-náha. Olyan cifra még a neve is, hogy az ember nyelve majd beletörök. A napokban történt, hogy egy hivataloszolga beállit főnökéhez elkeseredett lélekkel.

— Kérnek vagy két napi szabadságot.

— Mi végből, János?

— Hát kérem alázattal rajtam is kitört az intelligencia.

GONDOLATOK.

Goethe azt mondja: hogy az ifjúság részegség bor nélkül. Ha hozzávesszük a bort is, a részegség azzá válik aminek *Seneca* írta. szántszándékos bolondság. (E. d. A.)

A vágyódás az, ami legszebb, legigézőbb az érzelmekben.

A szerelemnek megvan a maga helyes ösztöne. Megtalálja az a szívhez vezető helyes utat, mint a hogy a leggyengébb pici bogárka is rendíthetetlen eltökéltséggel halad az ő virága felé. Ha igaz az érzelme: sorsa soha nem kétes.

Ha a nő elgondolja, hogy élete többé kevésbé az ő szerető férfi vonzalmának valódiságától, erejétől és állhatatosságától függ: nincsen-e oka arra, hogy lelkének egyensúlyát elveszítve félelmet érezzen?

Kétkedni istenben annyi, mint hinni benne. (Pascal.)

A nőnek, az asszonynak, az anyának lehetetlen megóvnia magát attól, hogy másokban szerelmet ne keltsen maga iránt. Csupán az van hatalmában, hogy mihelyt észreveszi, a másban folébrszett vonzalmat (és ezt a nő mindenkor észveszik) arra törekszik, hogy viszont ne lássa azt, aki vonzalmat érez iránta. De ez sokkal elhatározóbb lépésnek tünik fel előtte, semhogy meg merje azt tenni, különösen ha házassága nyomja őt, farsztja és untatja lelkét. A rut nőknek hízleleg a szerelem, mely széppé teszi őket; a szép és kedves nők rendeltetésüknek tartják azt, hogy másokban is vonzalmat keltsenek; a mélyebb lelkületű nők bizonyos magasztosságot látnak abban, ha életüket a szeretett férfinak áldozzák és dicsőséget képez nekik az akadályokkal való megküzdés. (Balzac.)

KÖZGAZDASÁG.

»The Gresham.« A »Pester Lloyd« f. é. január hó 12-iki számában azt írja, hogy ezen életbiztosítási társaság, mely több mint hszonöt évi itteni működésénél fogva teljes polgárjogot nyert, előzékenysége és szabadelvéi ieltételei miatt pedig mindinkább tért hódít, ezennel közzébecsálja 1888/89 évi működésének jelentését, mely működésének minden irányában tekintélyes haladást tüntet ki. Emilitésre méltó ez alkalommal, hogy a »Gresham« ezidén is teljes figyelmét a tartalékalap gazdagítására fordította, mely ezáltal ismét 3.956.563 frkkal gazdagodott és jelenleg több mint 106 millió frankra rug. E társulat évi jelentése, mely az 1889. június hó 30-án befejezett 41-ik üléstéről szól, és a részvényesek 1889. dec. hó 10-én tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük. Az elmúlt év eredménye rendkívül kedvezőnek mondható. A társulathoz ez utolsó év alatt 5923 biztosítási ajánlat nyújtott be 49.069.600 frk értékben, melyek közül elfogadtattott 5140 drb. 40.748.650 frk biztosítási összeggel és erről a megfelelő számú kötvény ki is állítottott. A díjbevétel, a visszbiztosítási díjak levonása után 15.050.885 frk 52 cts.-ra rug, a miben a 1.480.079 frk 27 cts.-mot tevő első évi díjak befoglaltatnak A kamat számla mérlege 4.277.633 frk 34 cts.-mot tesz, miáltal a társaság évi jövedelme — a díjbevétel hozzászámításával 19.328.518 frk 86 cts.-ra emelkedett. A társaság az elmúlt év folyamánban 8.515.351 frk 56 cts.-ot utalványozott oly követelések folytán, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt biztosítási- és vegyes biztosítások sat. fejében fizetett a társaság 1.978.229 frk 79 cts.-ot, kötvények visszaváltására 1.571.691 frk 04 cts.-nyi összeget fordított. A biztosítási és járadék alapok 3.956.563 frk 23 cts.-al gyarapodtak. Az összes cselekvő vagyon az üzletév végével 106.578.528 frk 96 cts.-ra rugott. Tőkebefektetések: 1.774.504 frk 27 cts. a brit kormány értékeiben, 539.819 frk 79 cts. az india és gyarmati kormányok értékeiben, 13.626.873 frk 64 cts. idegen államok értékpapírjaiban, 1.734.190 frk 10 cts. vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 48.927.020 frk 31 cts. vasuti- és egyéb kölcsön-kötvényekben 16.365.280 frk 52 cts. a társaság ingatlanaiiban, melyekben a társaság bécsi és budapesti háza befoglaltatnak 8.832.044 frk 35 cts. jelzálogban és különböző értékekben 14.778.798 frk 98 cts.

Most midőn a magarusok árjegyzekei özőnként zudulnak fejünkre nagyrészen elavult abtáikkal, melyeket éveken keresztül akárhányszor volt alkalmunk a megelégedésig látni, kellemes meglepetést okoz *Spiegel* S. budapesti megkeresendő (Andrássy-ut 16.) rendkívül érdekes újdonságokkal és ezeken művészi kivitelű rajzaival pompázó idej-árjegyzeke, melyet kívánatra mindenkinék ingyen és bérmentve megküld, ha akárcsak levelező-lapon keresik meg érette. A Spiegel cég tagadhatatlanul rendíthetlen szoliditásnak, magvai kitűnő csiraképességének és valódiságának köszönheti ama nagy pártfogolást, melyet a hazai és külföldi közönség iránta tanusit és méltán magunk is legmelegebben ajánlhatjuk e hazai szolid magkereskedő céget közönségünk szives figyelmébe és jó indulatába.

HIVATALOS RÉSZ.

673.89. sz.

Zemplénvármegye alispánjától.

Körrendelet.

Az általános utrendészet rendeli, de a közbiztonság is megköveteli, hogy az utvonalakon az egy irányban haladó fogatok mindig az ut ugyanazon oldalát használják. Rendeletileg az egész országra kötelezőleg a balra hajtás lévén megállapítva, felhivatnak a járási főszolgabírák, hogy járásaikban a közönséget ennek szigorú betartására körrendeletileg utasítsák; a csendőrség pedig ezen rendelet keresztülvitelét ellenőrizze.

S.-a. Ujhely, 1890. január 22.

Matolai Etelo, alispán.

4.1890. sz.

Zemplénvármegye alispánjától.

Körövények.

I.

Alkalmazkodás végett tudatom, hogy a nagyméltóságú földmívelési m. kir. ministerium mult évi 69112 sz. a. kelt körrendelete szerint a svajczi földmívelési szakosztály elrendelte, hogy az Ausztria-Magyarországból Franciaországba való rendeltetéssel a svajczi határhoz érkező szarvasmarha-, juh-, kecske és sertésszállítmányok a belépő határállomásokról visszaszállítsanak.

21.825. sz.

II.

A nagyméltóságú földmívelési Ministerium mult évi 70. 443. sz. a. kelt kegyes intézvénye alapján közhírrététel végett tudatom, hogy a német vasuti egylet igazgatóságának értesítése szerint a szarvasmarháknak, juhoknak, kecskéknél és sertéseknek Ausztria-Magyarországból Franciaországba való be-, illetve átvitele megtiltattott.

S.-a. Ujhely, 1890. január 20.

Matolai Etelo, alispán.

683. sz. 19.910.

Zemplénvármegye alispánjától.

10 főszolgabíróknak.

Miután a vármegye területén a szarvasmarhák között uralkodott ragadó száj- és körömfájás járványa általánosságban megszűnt s a legtöbb fertőzött községben a fertőtlenítő eljárás befejeztetvén, a beérkezett jelentések alapján a felülvizsgálat kedvező eredményt mutatott fel, ennek folytán az alább felsorolt községekben fennállott zárlatot az 1888. VII. t. c.-hez kiadott utasítás 226 ik § a alapján ennell feloldom, s ezen községekből szarvasmarháknak, juhoknak, kecskéknél és sertéseknek kivitelét ezennel megengedem.

I. *Saerenci járásban*: T.-Szada, Tállya, Kesznyéten községekben; továbbá Ujvilág, Rónahát, Harangod és szerenci tanyaikon.

II. *Tokaji járásban*: Komlócska, V. Ujfalu, Erdő-Bénye, Olasz-Liszka és B. olasz községekben.

III. *S.-a. ujhelyi járásban*: Kis-Bári, M.-Jesztreb, Czéke, Imreg, Károlyfalva, Zemplén községekben.

IV. *Gál szécsi járásban*: Tussa Ujfalu, Parnó, Kohány, Kazsu községekben.

V. *Nagyimihályi járásban*: Csebb, Nagy-Ráska, Kis-Ráska, Lask, Sámogy és Vásárhely községekben.

HIRDETMÉNY.

A zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank részvényesei

f. é. február 23-án d. u. 2 és fél órakor

Sátoralja-Ujhelyben, az intézet helyiségében tartandó XX. rendes

KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghívotnak.

T á r g y a k:

1. A közgyűlési elnök és a jegyzőkönyv-hitelesítők megválasztása.
2. Az igazgatóságnak üzleti jelentése.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kiszolgáltatása iránti határozat.
5. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvénye.
6. Sorrendben kilépő egy igazgatósági tag helyének választás utján betöltése.

Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazott által a közgyűlésen részt venni kíván, felkéretik, hogy az alapszabályok 31-ik §-a értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letéteményezni sziveskedjék.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1890. január hó 15-én.

Az igazgatóság.

Bérbe adatik

f. évi ápril 24-től az „Évva” házban egy első emeleti — három tágas szoba, konyha, élés kamara és egyéb mellékhelyiségekből álló utcza lakás. — Továbbá ugyancsak az emeleten 3 szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségekből álló utcza lakás erkélyvel.

Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadó-hivatala.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy helyben a Kazinczy-utczaán lévő Kun Frigyes-féle házban egy

női- és férfi fehérnemű

MOSÓ- ÉS TISZTÍTÓ-INTÉZETET

nyitottam, hol is mindennemű ingek, gallérok, kézelők, házi ruhák és női fehérneműek tisztítása és mosása a legjutányosabb áron elfogadtnak.

Függönyök ércz- és chlormész nélkül tisztíttatnak. Kívánatra a ruhák elhozattatnak és házhoz vissza-szállíttatnak.

Bécsi és budapesti szaküzletekben számos éveken át nyert szakavatottságom és tapasztalataim azon kellemes helyzetbe jutattak, hogy nevezett nagyvárosokkal **versenyképes** vagyok, sőt a mi a jutányosságot illeti, jóval olcsóbban teljesítem megbízásaimat.

Egyidejűleg van szerencsém a m. t. hölgyközönség nagybecsű tudására hozni, hogy fenti üzlettemmel egybekapcsolva egy **női divat szabászati műtermet** is nyitottam, hol is mindennemű ruhák a **legújabb divat szerint** készíttetnek.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek.

A n. é. közönség nagybecsű pártfogását kérve, maradtam

alázatos tisztelettel:

Schwarz A.

Kerestetik

egy szerényviseletű tisztességes nő, ki amellet, hogy a gazdaszoni teendőiben is segédkezzék, egyuttal a főzést és vasalást is teljesítse, méltányos díjazás mellett.

Hogy hová — megmondja a kiadó-hivatal

Nincs többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és gyulladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését megakadályozza; a szájbűzt azonnal megszünteti naponta használatnál

cs. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi

Dr. POPP világhírű **Anatherin** fogpasztája kétszer oly nagy palackokban mint eddig.

Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

Dr. POPP fogpasztája mely a fogak ges és szép állapotban tartja.

Dr. POPP Anatherin fogpasztája mely jobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús meg erősítésére

Dr. POPP fogpora regyogó fehérsegu fogakat különösen anélkül, hogy mint más fogporok a fogak zománczát megsértené.

Dr. POPP növény-szappana a legjobb gyógy-pipere-szappan, mindennemű bőrkétségek ellen és különösen fürdőköz.

Dr. POPP NAPRAFORGÓ VENUS (nem gliecpipere-szappan) A legújabb és a legfinomabb divat-pipere szappanok. A bőri bárszönyfömmá teszik.

Árak: Anatherin-szájvíz 50 kr., 1 frt és 1 frt 40 kr., Anatherin fogpasztája tégelyben 1 frt 20 kr., Aromatikus fogpasztája 35 kr., Fogpor dobozban 63 kr., Növény-szappan 30 kr., Napraforgó szappan 40 kr., Venus-szappan 50 kr. E szerek kaphatók: S.-a.-Ujhelyben: Zlinszky J., Kincsesy P. és Os. Buday A. gyógyszerészeknél és Szentgyörgyi V. kereskedőnél.

Előkelő hölgyek elismerése.

Tisztelt uram! Az ön által beküldött szappan mintákat kísérlet céljából szétosztottam néhány egyleti hölgy között, kik most a következőleg nyilatkoznak kitünő szappanairól: A Popp-féle növény-szappan fölötté jó hatást gyakorol a bőrre, használatban nagyon kellemes és tartósságánál és aránylag olcsó áránál fogva a legjobb gazdasági szappan Popp-féle napraforgó és Venus-szappanait méltán nevezi a jelenkor legfinomabb divat-pipere szappanainak.

Kérek a növény-szappan számára 24 növény-szappant és több egyleti hölgy számára ugyan- ebből 12 és a Popp-féle napraforgó- és Venus-szappanból szintén 12-12 darabot.

Tisztelettel

Halász E. né Budapest.

Hamistásoktól óvakodjunk!

Vetésre alkalmas árpa, zab és lóheremag kapható Reichard Mór és fia czégnél S.-a.-Ujhelyben.

Tenyészbika, 2 db. tiszta Kuhlanti faj eladó Aggteleki Bujanovics Béla földbirtokosnál Tapoly-lzsépen, u. p. Feketepatak.

Tenyészállat árverés.

A báró Sennyey Lajos uradalom magyar-faju gulyájából a f. évi február hó 24-én reggeli 9 órakor S.-a.-Ujhelyben a „Veresökör” vendéglő udvarán szabadkézből árverezés utján a legtöbbet ígőnek készpénz fizetés mellett több db 2 és 3 éves magyartaju tenyészbika fog eladatni. Kikiáltási ár darabonként 200—450 ft között váltakozik.

Ugyanekkor, a bika árverezés bevégezte után azonnal árverezés alá kerül: több szőke kondorszörü egy és két éves tenyészkan és több 14 hónapos süldő-kocza. Kikiáltási ár darabonként 50 ft.

Kikiáltási áron alól sem a bikák, sem a sertések el nem adatnak.

Páczin, 1890. február hó 5-én.

Bárczy Balázs,
uradalmi felügyelő.

Kitünő minőségű széna, szalma és zsup van eladó Stern Henriknél Vécse u. p. Gálszécs.

Wihs Keresztély

CZUKRÁSZ

S.a.-Ujhelyben, (a megyeházával szemben) ajánlja a n. é. közönségnek legfinomabb **sütemény** és **tortáit**; továbbá kitűnő minőségű **krém-cukorkáit** különként 2 frttól 5 frtig; legfinomabb **thea-süteményeit**, különféle választékban.

Cognac, legfinomabb francia.
Cognac, Alex. Matignon és társa-féle.
Cognac, J. Sorin és társa-féle.
Cognac, Bisquitt.
Cognac, legfinomabb magyar.

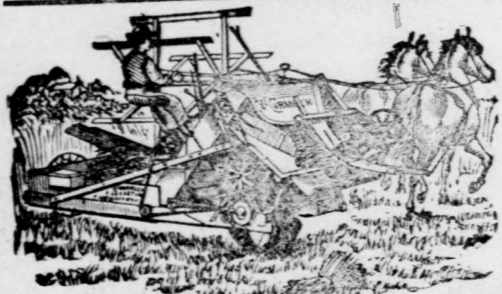
Kapható ezen kívül a legfinomabb **Thea**, legfinomabb **Cuba- és Jamaica-Rum**, legfinomabb bel-földi és francia **likörök**, **Benediktiner**, fél- és **egész keserű** (gyomor likörök) **Magyar és francia pezsgők**. stb

A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Wihs Keresztély.

12-13

McCormick Harvesting Machine Company Chicago.

Legújabb aczél **arató- és fűkaszálo-gépek.**
 A legjobbak a világon.

Ajánlja a

A prágai gépépítő részvénytársulat fiókja.

Iroda: **BUDAPEST**, VI. dalszínház utca 2. sz.
 Raktár: **BUDAPEST**, V. váci-körút 76. szám.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Eladó jó minőségű réti széna és őszi szalma
 kocsiakománnyonkint
 a s.a.-ujhelyi, vagy közeleső bármely vasut állomásra
szállítva.

Ára a szénának métermázsankint 4 ft, a szalmának 2 ft 50 kr.
 Bővebbet a kiadó hivatal.

TARNÓCZY GUSZTÁV

a magas kormány 82502/II./888. számú rendeletével ajánlt

tüztöltőszer-, fecskendő- és szivattyú-gyára

BUDAPEST, V. KERÜLET.

Gyárhelyiség: Kálmán-utca 16. sz. szerelőműhely: Klotild utca 17 sz., irodahelyiség: Váci körút 78. szám.

ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előirt mértékkel bíró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott

központi szelepszáró kengyeles tüzi fecskendőit,
 minden mellékszerelvényekkel, melyek ugy szerkezetben, mint minőségben kitűnnek, és minden tekintetben a legújabb vívmányok magaslatán állanak.

kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.

Szervezendő tüztöltő-testületek, számára szükséges felszerelések a **legkisebb részletekig**, nagyobb községek számára kocsis fecskendők, mozdonyok, hydrophorok előkocsival, vagy a nélkül, szerkocsik, tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védzerek kaphatók.

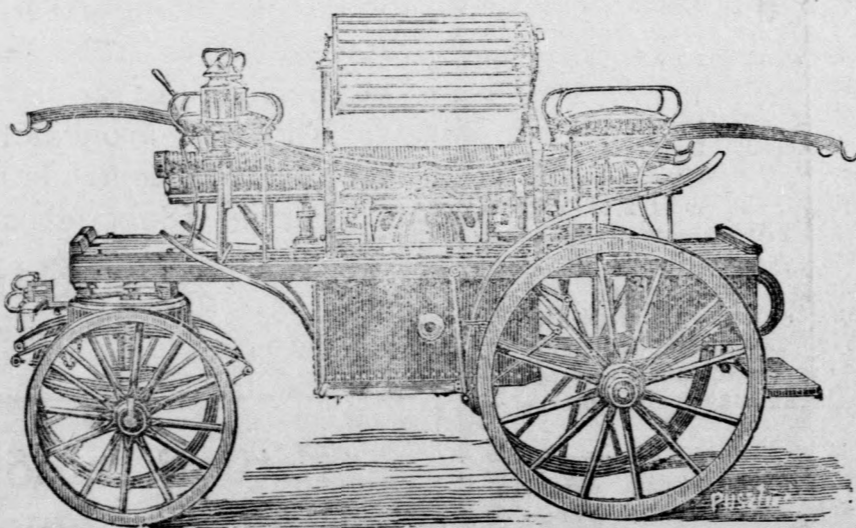
kizárólag házi gyártmány.

5 évi

jótállás

10 évi

részletfizetés
 mellett

Nemkülönben ajánlhatom kis községek számára az **Omnia** vagy **targoncza-fecskendőt**. — A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak

4-6

S.a.-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén” gyorssajtóján.

Hirdetés.

A „**debreczeni takarékpénztár**“ az eddig szokásos **rendes jelzálog-kölcsön**, és bekebelezéssel biztosított **váltóhitel kölcsönökön** kívül

1890. január 1-től kezdve a

törlesztési (amortizationalis)

jelzálogkölcsön

üzletet is felvette működés körébe.

Bővebb felvilágosítással szolgál kívánatra

1-3

az igazgatóság.

Eddig még fölülmulhatatlan.

Maager V.-féle

valódi tisztított

CSUKAMÁJOLAJ

Maager Vilmostói, Bécsben.

Az első orvosi autoritások által megvizsgálva, könnyű emészthető hatása végett gyermekek részére is, különösen ajánlható; mint legtisztább, legjobb, legeredetibb és általánosan elismert leghatásosabb gyógyszer mell- és tüdőbetegség ellen, gümő, sümör daganatok, bőrkiütések, mirigybetegség, gyöngeség stb. ellen.

I üveg sárga olaj 1 frt, I üveg fehér olaj 1 frt 50 kr.

Kaphatók a gyári raktárban:

Bécs, III. Bez. Heumarkt Nr. 3.

valamint valódi minőségben Ausztria-Magyarország gyógyszerártaiban és minden nagyobb fűszerkereskedéseiben.

Sátoralja-Ujhelyben: csak **Zlinszky J.** ur gyógyszerártaiban.

16-18

93/89. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kik. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.a.-ujhelyi kir. bíróságnak 7532/89. sz. végzésével Viczmány Victor felperes részére Klobusitzky Béla alperes ellen 725 frt haszonbér hátrálék s jár. erejéig elrendelt bizt. végrehajtás folytán nevezett alperestől lasztocki határ dringán tanyáján 1889. évi december 9-én lefoglalt s 362 frtra becsült ingóságokra a s.a.-ujhelyi kir. járásbíró 511/890. sz. kiküldött végzése folytán az árverés elrendeltéven, annak a helyszínén, vagyis lasztocki határ dringán tanyáján leendő megtartására határidőül 1890. évi február hó 14-ik napjának délutáni 3 órája tűzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt szarvasmarhák sertések s egyéb különféle ingóságok az 1881. 50. t. cz. 107. és 108. §§-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak egyttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra elsőbbséggel bírnak, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál, az 1881. 60. t. cz. III. §-a értelmében, a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt S.a.-Ujhely, 1890. évi febr. hó 3. napján.

Pál Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

Tk. 2931/1889. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szendei Lipót végrehajtonak Cseremcsák Ferencz (Teodor) végrehajtást szevedő elleni 550 frt tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében Cseremcsák Mihály utóajánlata folytán a s.a.-ujhelyi kir. törvszék a varanói kir. járásbíró területén lévő Dávidvágás község határában fekvő, a dávidvágási 89. sz. tjkvben A. 2-6. alatt felvett $\frac{2}{3}$ telki külsőségből Cseremcsák Ferencz nevében álló $\frac{2}{3}$ résznyi jutalékra 127 frt 70 kr., a 89. sz. tjkvből a 152. sz. tjkvbe átvzetett s jelenleg ott A. 1. sor és 125. hr. sz. a. felvett belsőségből s azon levő 60. ö. i. sz. házból Cseremcsák Ferencz nevében álló $\frac{2}{3}$ részre 7 frt 35 kr., a dávidvágási 54. sz. tjkvben A. 2-19 a. felvett $\frac{1}{3}$ telki külsőségi ingatlanokból Cseremcsák Ferencz nevében álló $\frac{2}{3}$ rész jutalékra 255 frt 40 kr., az 54. sz. tjkvből a 134. sz. tjkvbe átvzetett s jelenleg ott A. 1. sor s 67. hr. sz. a. felvett belhely és 35. ö. i. sz. házból Cseremcsák Ferencz nevében álló $\frac{2}{3}$ rész jutalékra 159 frt 55 krban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi márczius hó 5-ik napján délelőtt 10 órakor Dávidvágás község bíróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának $10\frac{1}{2}\%$ -kát, vagyis 9 frt 60 krt, 1 frt 20 krt, 18 ft 80 krt, 7 frt 80 krajczárt készpénzben, vagy az 1881-dik évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ova-
 dékkes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Gálszécsen, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál 1889. évi december hó 31. napján.

Nádas,
 kir. albiró.